

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-15-16

ŠIAME NUMERYJE:

Seku seku pasaką – 8 psl.

Adolfo Teresiaus
vilties ženklai – 12 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

NATO ministrai sutarė dėl batalionų dislokavimo Baltijos šalyse.

EPA–ELTA nuotr.

NATO didina karių skaičių prie Baltijos

NATO šalių gynybos ministrai patvirtino sprendimą dislokuoti 4 daugianacionalinius batalionus Lenkijoje, Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Krašto apsaugos ministro Juozo Oleko teigimu, tokie daliniai galėtų būti sukurti jau šių metų pabaigoje.

Anot ministro, galutinė batalionų atvykimo data ir konkretūs karių skaičiai bus patvirtinti NATO viršūnių susitikime Varšuvoje. „Galima prognozuoti, kad tai bus

šių metų pabaiga, vėliausiai kitų metų pradžia“, – telefonu iš Briuselio sakė J. Olekas, pridūręs, kad vieną batalioną sudaro maždaug 800–1000 karių.

Birželio 14 dieną Vokietijos gynybos ministrė Ursula von der Leyen patvirtino, kad šalis vadovaus vienam iš Baltijos šalyse arba Lenkijoje būsiančių junginių, tačiau konkrečios šalies nenurodė.

– 2 psl.

Patirtis, kuri viską keičia

„Tarp pilkų debesų“ filmavimo metu.

Taurasfilms.com nuotr.

ANDRĖ BALŽEKIENĖ

Birželio 14-osios išvakarėse, Lietuvai rengiantis minėti pirmųjų trėmimų į Sibirą metines, nufilmuotas paskutinis pagal Rūtos Šepetys romaną „Tarp pilkų debesų“ kuriamo filmo kadras. „Tai mūsų visų, visos Lietuvos istorija“, – yra sakiusi rašytoja. Šie žodžiai galingai suskambo filmavimo metu: dauguma čia vaidinusių žmonių turėjo ryšį su

filmo tema, tarp jų buvo tremtinių arba tremtį patyrusių žmonių vaikų, anūkų, proanūkių.

Pagal knygą kuriamas filmas pasakoja apie 1941-aisiais į Sibirą su šeima ištremiamą jauną merginą Liną, kuriai tenka iškęsti nežmoniškas gyvenimo sąlygas ir surasti jėgų išlikti. Alkis, skurdas, mirtys pinasi su čia pat užgimstančia meile ir tvirtu tikėjimu, kad grįžti namo pavyks.

– 3 psl.

Nuoseklumas – visų mūsų mįslių raktas – *Alexandre Dumas (t.)*

Prieš keletą metų šioje skiltyje skatinau atgaivinti gražią vardadienių šventimo tradiciją. Pasinaudodamas kasmet išleidžiamu „Draugo“ kalendoriumi, pradėjau prisiminti draugų bei bičiulių vardines, jiems pasiūsdamas sveikinimą bent el. paštu. Po to, mano maloniam nustebimui, kasmet susilaukiu keleto sveikinimų vardo dienos proga. Daugelį metų vasario 7 d. laikydavau savo vardadieniu, bet jau kuris laikas matau, kad šv. Romualdas taip pat minimas birželio 19 d. Kodėl ne? Kaip mano kaimė sakydavo, sviestu košės nepagadinsi.

Vardai buvo tiesiogiai susiję su kasmetiniu bažnytinių šventųjų minėjimu. Pasak teologų, gilaus ir nuoširdaus maldingumo dvasioje privolome minėti Krikšto sukaktuves ir savo vardo dieną. Jono Mardosos teigimu, vardinėse susipina liaudiškieji ir religiniai aspektai. Jis savo moksliniame straipsnyje nagrinėjo vardinių Lietuvos kaime ištakų ir tradicijų kaitą (Lietuvių katalikų mokslo akademijos metraštis, t. 22, Vilnius, 2003).

Iki XVI a. vardus dokumentuose buvo įprasta rašyti dviem asmenvardžiais, iš kurių pirmas buvo tautinis. Po Tridento bažnytinio susirinkimo XVI antroje pusėje buvo įsakyta krikštyti tik šventųjų vardais. XVI a. krikščioniški vardai vyravo, tačiau amžiaus pabaigoje ši praktika pradėjo silpnėti. Iš krikščioniškų vardų labai populiarūs buvo Jonas, Pranas, Petras, Stanislovas, Juozas, Kazimieras. Nekrikščioniškas, bet populiarus buvo ir Vytauto vardas. Toliau J. Mardosa pastebi, kad šiuolaikinėje visuomenėje, vaikams ėmus teikti nekrikščioniškos kilmės, netgi dirbtinius bei vadinamuosius tautinius vardus, sąsaja su krikščioniška šventojo ir vardo pagerbimo tradicija susilpnėjo. J. Mardosa taip pat pastebi, kad sovietmetyje daugelis tėvų buvo priversti vengti pripažinti krikštijimo faktą. Per bažnytinius dokumentus buvo bandoma kontroliuoti sakramentų

Vienas Romualdas – du vardadieniai

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

suteikimą. Sekuliarizuojantis visuomenei netgi turintys krikščioniškus vardus nebūtinai suvokia jų kilmę, esmę ir ryšį su dvasiniu globėju.

Grįžkime prie šv. Romualdo (952–1027). Kas jis buvo? Jis buvo benediktinų ir Bažnyčios reformatorius – atnaujintojas, kamaldulis. Lietuvoje kamaldulių vienuolynas veikė Pažaislyje. Kunigaikščio sūnus, apvainikuotas būti tėvo įpėdiniu, pasitraukia iš jam skirtos puotos, iš sėkmingos medžioklės, pagautas ekstazės mato, koks jo tikslas, kam gyvena. Atsisveikinęs su pilim apsigyvena pas atsiskyrėlį, pradeda veiklą tarp tų, kurie nors ir krikštyti, tačiau be Kristaus. Šv. Romualdas yra Suvalkų (Lenkijoje) globėjas.

Romualdo vardas yra vedinys iš senovės vokiečių žodžio. Romualdo vardą lietuviai pradėjo vartoti prieš du šimtus metų. Pirmąkart jis buvo paminėtas 1811 m. Labiausiai buvo mėgiamas praėjusio amžiaus 5–7 dešimtmečiais. Didžiausio populiarumo laikotarpiu šis vardas buvo suteiktas 486 kartus per metus. Nuo 1999 metų Romualdo vardas per metus vidutiniškai suteikiamas mažiau nei 5 kartus.

Daugelį metų bandau sau išsiaiškinti, kokiose aplinkybėse Romualdo vardas paplito Lietuvoje. Ar kuo nors pasižymėjo koks kitas Romualdas, ar buvo kokia sukaktis? Dabar matau, kad 1952 m. buvo jo gimimo tūkstantmetis. Tai sutampa su vardo didžiausio populiarumo laikotarpiu. Tuo pačiu sunku tikėti, kad sukaktis Lietuvoje buvo kaip nors paminėta ar išryškinta, nes sukakties metais dar gyveno Stalinas ir veikė sistemiškas Bažnyčios persekiojimas. Taigi iki šiol gero atsakymo neturiu. Tuo tarpu sek-

damas spaudą dažnai pastebiu kuo nors pasižymėjusių asmenų, pavadinimų Romualdo vardu, paminėjimus. Įdomumo vedamas informacijos apie Romualdus nuklydau ieškoti į internetą.

Internetu radau daug Romualdo vardą turinčių žmonių. Nei jų titulų ar pasižymėjimų neminėdamas, tiesiog įdomumo dėlei noriu pateikti kai ku-

rias pavardes: Krikščiūnas, Dainius, Deltuvus, Žulpa, Granauskas, Inčirauskas, Milašius, Šilinskas, Veličiūnas, Šalčiūnas, Zdanys, Gražinis, Lekavičius, Pučekas, Ozolas, Dobrickas, Viliūnas, Belinskas, Rakauskas, Grigas, Simonaitis, Makaveckas, Vaičiulaitis, Dulskis, Vinča, Ramašauskas, Tupčiauskas, Kaminskas, Balinskas ir Čarna. Nežinau, kiek jų jau apleidę šį pasaulį. Iš Amerikoje tebegyvenančių tepažįstu tris – Bublių, Kašubą ir Viskantą. Ketvirtas pažintas – Burneikis – jau Amžinybėje.

Šiais laikais bastantis internete sunku išvengti astrologinių bei kitokių charakteristikų. Savotiškai įdomus Romualdo vardo nešiojojo aptarimas. Aplinkiniams jis gali atrodyti gana vienišas, paslaptingas ir intelektualus žmogus. Jo draugystę užsistarnauti neturėtų būti lengva, nes jo gyvenimo privatumas yra saugomas labai griežtai. Romualdas turėtų labai atsakingai rūpintis šeima, tačiau permainingos, pokyčiai ir nuotykių bus dažni jo palydovai. Vardas skatina giluminio žavesio pasireiškimą ir stiprių jausmų proveržį. Vyras šiuo vardu gali pasižymėti nuotaikų svyravimais, polinkiu į akibrokštus ir puičiu stiliumi. Jis gali turėti gydymo galių ir stipriai traukti moterų dėmesį.

Vardadienio proga vasario 7 d. žmona pakvietė mane vakarienei į restoraną. Viliuosi, kad tą kvietimą vėl pakartos birželio 19-ąją. Tai būtų antros vardinės šiemet, bet, kaip jau sakiau, sviestu košės nepagadinsi.

LAIŠKAI

MUZIEJAUS JUBILIEJUS

„Draugo“ gegužės 31–birželio 2 d. numeryje, Virginijos Petrauskienės straipsnyje „Muziejaus jubiliejui – vertingiausių eksponatų albumas“ skaitau, kad Balzeko muziejaus 50-ųjų metinių proga bus išleista knyga, kurioje bus patalpinti penkiasdešimt svarbiausių ir vertingiausių muziejaus eksponatų.

Straipsnyje neišvardinti visi rodiniai, bet, mano nuomone, tarp jų turėtų būti ir šie du neįkainojamos istorinės vertės eksponatai:

Tado Kosciuškos plaukų pluoštas. Neatsimenu tikslios datos, bet prieš daugelį metų kartu su Stanley Balzeku dalyvavau varžytinėse lenkų muziejuje Čikagoje, kur Balzeko muziejus įsigijo Kosciuškos plaukų pluoštą. Tai unikalus istorinis eksponatas, vertas aprašymo albume. Kosciūška buvo vienas pirmųjų lietuvių, atvykusių į Ameriką, ir yra trijų valstybių – Lietuvos, Lenkijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų – herojus.

Stepono Dariaus asmeninis archyvas. Archyvą muziejui padovanojo Dariaus

giminės ir daugelį metų jis gulėjo muziejaus fonduose. Aš jį užtikau maždaug 1992 metais ir didesnę jo dalį su katalogavau. Svarbiausi eksponatai buvo išstatyti parodoje muziejuje 1993 m. liepos mėn. Dariaus ir Girėno skrydžio 60-ųjų metinių minėjimo proga. Tarp kitų eksponatų, archyve yra Dariaus susirašinėjimai su Lietuvos karinės ir civilinės aviacijos pareigūnais bei Amerikos valdžios ir civilinės aviacijos pareigūnais, jo asmeniniai daiktai, dokumentai iš aviacijos ir sporto veiklos Lietuvoje, Dariaus ir Girėno testamento juodraščiai, dokumentai apie „Lituanicos“ bandymus virš New Yorko prieš pat skrydį per Atlantą ir paskutinis Dariaus, Girėno bei jų advokato notarizuotas dokumentas, kuriame išdėstyta, kas atsitiks su „Lituanica“ po jos sėkmingo nusileidimo Lietuvoje. Lėktuvas turėjo būti pervežtas laivu į Ameriką ir pademonstruotas pasaulinėje parodoje Čikagoje.

Tikiuosi, kad šie svarbūs istoriniai eksponatai bus įtraukti į planuojamą albumą.

Valentinas Ramonis
Lemont, IL

NATO didina karių skaičių prie Baltijos

Atkelta iš 1 psl.

Anot Lietuvos pareigūnų, Berlynas yra išreiškęs valią vadovauti batalionui Lietuvoje. Vadovaujančios šalys oficialiai turėtų būti patvirtintos liepą Varšuvoje vykšančiame NATO viršūnių susitikime. Neoficialiais duomenimis, prie batalionų formavimo taip pat nori prisidėti JAV ir Didžioji Britanija, tokią galimybę svarsto ir Kanada.

Vyšegrado šalys – Lenkija, Čekija, Slovakija ir Vengrija – taip pat yra deklaravusios savo pasiryžimą Baltijos šalyse vykdyti karių rotacijas nuo 2017 m.

Nors Baltijos šalys sveikina sprendimą papildyti karių skaičių, tačiau, jų nuomone, reikėtų žengti dar toliau: priešintis pastangoms trikdyti ginklavimosi procesą Baltijos valstybėse, Rusijai pasitelkiant Kaliningrado sritį, besiribojančią su Lietuva ir Lenkija. Baltijos šalys nori, kad NATO saugotų ir jų padanges, todėl siekiama užsitikrinti vidutinio nuotolio oro gynybos sistemą iš norvegų bendrovės „Kongsberg Gruppen“ ir JAV gynybos departamento tiekėjos „Raytheon“.

„Turime sustabdyti galimą agresiją iš oro, – kalbėjo Lietuvos krašto apsaugos ministras J. Olekas. – Diskutuojame apie galimybes kartu su Latvija, Estija ir Lenkija sukurti regioninę vidutinio nuotolio oro gynybos sistemą“. Pasak ministro, šis klausimas gali būti svarstomas kartu su kolegomis iš NATO jų susitikimų Briuselyje metu. Tiesa, manoma, kad toks žingsnis būtų itin pavojingas: greičiausiai Maskva jį pasmerktų kaip dar vieną įrodymą, esą NATO stiprina savo pajėgas Rusijos pasienyje.

ELTA

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuojame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Administracija –
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

JBANC Baltijos kraštų nepriklausomybės buldogas Amerikoje

STASYS BAČKAITIS

Šių metų gegužės 15 d. Jungtinis Amerikos baltų tautybių komitetas (JBANC – Joint Baltic American National Committee) Estijos ambasadoje Washingtone šventė 55-ąjį gimtadienį. Šia proga JBANC valdybos pirmininkas Karl Altai ir JBANC 2015–2016 m. Tarybos prezidento pareigas einantis Peteris Blumbersas apžvelgė JBANC organizacijos daugiau kaip pusamžį artus politinius laukus ir darbo vaisius.

1961 m. balandžio 27 d. Amerikos lietuvių, latvių ir estų organizacijų prezidentai, susitikę Washingtone, nutarė sukurti naują Amerikos piliečių, kilusių iš Baltijos šalių, bendradarbiavimo organizaciją, žinomą kaip JBANC. Ji buvo numatyta koordinuoti ir vieningai pristatyti šių trijų tautybių grupių politinius siekius Washingtone. Pagrindinis tikslas: užtikrinti valstybės sekretoriaus pavaduotojo Sumner Welles 1940 m. paskelbtos deklaracijos, jog JAV nepripažįsta ir nepripažins Rusijos Baltijos valstybių okupacijos ir jų Nepriklausomybės panaikinimo, tęstinumą. Be to, JBANC buvo įpareigota tapti suvienytu JAV Baltijos kraštų kilmės žmonių balsu informuojant JAV Vyriausybę ir Kongresą apie įvykius už geležinės sienos esančiuose Baltijos kraštuose ir siekiant įtaigoti kuo didesnį Amerikos poveikį Rusijai, iškeliant jos neteisėtą Baltijos kraštuose vykdomą gyventojų terorą, trėmimus ir žudynes.

Pirmųjų trisdešimties metų JBANC veiklos

tikslas buvo nuolat atkreipti JAV vykdomosios valdžios dėmesį, kad JAV laikysena Baltijos kraštų nepriklausomybės klausimu nebūtų keičiama ir silpninama, net ir gerėjant santykiams su tuometine Sovietų Sąjunga. Rusija darė didelį spaudimą, kad santykiai su JAV gerėtų ir kad išgautų Baltijos kraštų aneksijos pripažinimą. Atsverdama tas pastangas JBANC kartu su Baltijos tautybių organizacijomis per JAV Kongresą siekė įtaigoti bet kokių užmačių ar slaptų susitarimų pakeisti Baltijos kraštų statusą paneigimą.

1970–1980 metų laikotarpiu JBANC kartu su kitomis organizacijomis pradėjo stipriau JAV ir pasauliui priminti apie Baltijos kraštuose vykstantį politinį terorą ir ilgamečius disidentų kalinimus bei trėmimus. Šių nusikaltimų iškėlimas sutapo su Sovietų Sąjungos nuolatiniiais nusižengimais Helsinkio akto deklaracijos principams, ypač susijusiais su žmogaus teisių ir tautų apsisprendimo brutaliais pažeidimais. M. Gorbačiovo valdžios metais atgiję

Baltijos tautų sąjūdžiai atnaujino laisvės viltis ir tarp Baltijos kraštų kilmės amerikiečių. Jie tai išreiškė viešais protestais, politinėmis demonstracijomis ir rezoliucijomis, turėdami tikslą atkreipti į tai JAV politikų dėmesį ir tuo pačiu paremti Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonių laisvės siekius.

Pagaliau 1991 m., Baltijos kraštų laisvės sąjūdiams reikšmingai prisidedant prie Sovietų Sąjungos subyrėjimo, buvo atstatyta Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybė. Tačiau su nepriklausomybės atstatymu JBANC veikla nesibaigė. Vienas pagrindinių uždavinių buvo užtikrinti JAV stiprų spaudimą Rusijai, kad jos ginkluotosios pajėgos taikiai pasitrauktų iš Baltijos kraštų. Tai įvyko 1993–1994 metų laikotarpiu.

Po to – bendradarbiaujant su Baltijos kraštais, beveik dešimties metų kampanija, siekiant sudaryti tinkamas sąlygas jų stojimui į NATO. Be stiprios politinės JAV paramos priėmimas į NATO organizaciją tuo laiku būtų buvęs abejotinas. JBANC įtaka JAV Vyriausybėje šiuo atveju buvo ypač svarbi ir efektyvi.

Tolesnės svarbios JBANC darbo sritys apima JAV Vyriausybės dėmesio atkreipimą į besitęsiančius žmogaus teisių pažeidimus, demokratijos stiprinimą, energetinį saugumą, apsisaugojimą nuo Rusijos propagandos ir dezinformacijos, prisidedant prie regioninių klausimų sprendimo Vidurio ir Rytų Europos kaimynystėje. Ypač svarbus JAV dėmesio į didėjančią Rusijos grėsmę bei agresiją Baltijos kraštų atžvilgiu atkreipimas.

Patirtis, kuri viską keičia

Atkelta iš 1 psl

Filmo režisieriui, JAV gimusiam ir užaugusiam lietuviui Mariui Markevičiui, trėmimų tema pažįstama ne iš knygų: Sibire buvo jo teta, pajutę pavojų į Vakarus pasitraukę jo seneliai. „Vaikystėje ir paauglystėje apie tai daug kalbėdavomės, šis Lietuvos istorijos momentas man yra labai svarbus: jei šeima nebūtų priėmusi sprendimo pasitraukti, manęs dabar nebūtų, arba būčiau kitoks“, – sako režisierius.

M. Markevičiui atrodo, kad nė vienam „Tarp pilkų debesų“ komandos nariui šis filmas nebuvo tiesiog darbas, už kurį gauni atlygį: „Prie filmo dirbo daug žmonių, kurių šeimos buvo paliestos trėmimų. Jie negailėdami savęs siekė geriausio rezultato. Užsienio aktoriai taip pat įnešė nepaprastai daug, jiems ši istorija tapo asmeniška. Taip, jie pirmą kartą išgirdo apie trėmimus, tačiau idėmiai tyrinėjo, įsijautė į herojus, virto tais žmonėmis, kuriuos vaidina, nors filmavimas buvo alinantis“.

Per pertraukas tarp filmavimų režisierius stengdavosi pasikalbėti su masinėse scenose vaidinusiems žmonėmis. Tarp jų buvo tremtinių arba tremtį patyrusių žmonių vaikų, anūkų, proanūkių. „Jaučiau, kad jie nori būti išklausti. Galbūt pačioje nepriklausomybės pradžioje tai buvo laikoma paslaptyste, šia tema nenorėta kalbėti. Dabar matau, kad žmonės atsiverti pasiruošę, o jaunuoliai susidomi senelių, prosenelių istorija“, – svarsto M. Markevičius.

Rež. Marius Markevičius

„Tarp pilkų debesų“ masinėse scenose vaidinusių žmonių istorijas galima išgirsti čia: <https://youtube/b4KfoM4s9eg>

Po tris metus trukusio pasirošimo ir du mėnesius išsitiesusio filmavimo režisierius sako: „Tai – patirtis, po kurios į viską žiūri kitaip. Nenoriu skųstis, kad buvo sunku, fiziškai ir dvasiškai. Šių iššūkių neįmanoma palyginti su tremties sunkumais“.

Planuojama, kad „Tarp pilkų debesų“ kino teatruose pasirodys 2017 m. Filme vaidina užsienio ir lietuvių aktoriai: Bel Powley („Paauglės dieno raštis“), Lisa Loven Kongsli („Force Majeure“), iš „Vikingų“ serialo pažįstamas Peter

Franzén, geriausių JAV serialu „Auksiniuose gaubliuose“ pripažinto „Mr. Robot“ aktorius Martin Wallström, Aistė Diržiūtė, Gabija Jaraminaitė, Darius Meškauskas, Ramūnas Cicėnas ir kiti.

Filmavimas vyko ir Nidos kopose.

Taurasfilms.com nuotr.

Rūta Šepetys – vienas geriausių Lietuvai nutikusių dalykų

„Norėdami suprasti dabarties Lietuvą, turime atsigręžti į praeitį“, – birželio pradžioje „Global Lithuanian Leaders“ (GLL) tinklo surengtame renginyje sakė rašytoja Rūta Šepetys. Kartu su kino prodiuseriu Žilvinu Naujoku ji pristatė šiuo metu kuriamą filmą pagal jos romaną „Tarp pilkų debesų“.

„Per metus perskaitau šimtus scenarijų ir peržiūriu daugybę filmų svarbiausiuose kino festivaliuose pasaulyje. Jaučiu, kas yra gera istorija. ‘Tarp pilkų debesų’ turi visas sudėtinės dalis, leidžiančias filmui tapti populiariu“, – kalbėjo prodiuseris Ž. Naujokas.

„Istoriniai faktai yra bejausmiai, tačiau kai tai pateikiame per personažų išgyvenimus ir jausmus, jie pradeda mums kažką reikšti, – sakė rašytoja R. Šepetys. Ji prisimena, kad pirmoji knygos versija buvo labai niūri ir visi herojai, išskyrus pagrindinę merginą, neišgyveno. Tačiau savo agento paskatinta, ji perrašė ją ir knygoje atsirado vilties bei drąsos. „Drąsiai sakau, kad Rūta Šepetys – vienas geriausių Lietuvai nutikusių dalykų, – mano Ž. Naujokas. – Būtent jos užrašyta mūsų istorija jau įkvėpė milijonus skaitytojų visame pasaulyje“.

Susitikimas su filmavimo metu Lietuvoje apsilankiusia rašytoja ir filmo prodiuseriu surengtas „Global Lithuanian Leaders“ globėjo dr. Dariaus Udrio namuose. Jis, kaip ir kiti šio tinklo nariai, tarp kurių – net 800 profesionalų 45 šalyse, tiki, kad bendradarbiaujant po visą pasaulį išsibarsčiusiems lietuviams, galima prisidėti prie šalies politinio, ekonominio ir kultūrinio augimo.

GLL info ir nuotr.

Žilvinas Naujokas, Darius Udrys ir Rūta Šepetys.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Philadelphijos lietuvių choras „Laisvė“ koncertavo amerikiečiams

ALGIMANTAS S. GEČYS

2002 metai Philadelphijos lietuviams buvo džiuginantys. Nutilus ilgus metus veikusiam „Vilties“ chorui, telkinys išgyveno kultūrinę krizę, bet laimei šalia Philadelphijos miesto apsigyveno iš Lietuvos atvykusi muzikė Ilona Babinskienė. Ji ėmėsi iniciatyvos telkiniui grąžinti meilę dainai. Choras iš pradžių pradėjo giedoti Šv. Andriejaus parapijoje klebono kun. Petro Burkauskio aukojamų lietuviškų šv. Mišių metu, o metams bėgant išaugo į rimtą bendruomenės chorą. Pasivadinta skambiu, atkurtą Lietuvos nepriklausomybę liudijančiu vardu – „Laisvė“.

Chorą išitraukė buvę „Vilties“ choro dainininkai, jau JAV gimę ir brendę „antrosios bangos“ pribuvėlių vaikai. Gausiai išitraukia ir „trečiosios bangos“ atvykėliai. Chore tarp „bangų“ atstovų užmezgta artimos pažintys prisideda prie bendro choristų išitraukimo ir į kitas telkinio veiklas. Taigi choras teikia gausią naudą visai bendruomeninei veiklai Philadelphijoje.

Choras „Laisvė“ yra nuolatinis Šv. Andriejaus parapijos kalėdinių koncertų atlikėjas, Lietuvos nepriklausomybės švenčių (Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios), minėjimų, svarbiųjų organizacijų bei parapijų sukakčių dalyvis. Ne kartą yra pasirodęs ir kitose lietuvių bendruomenės telkiniuose: New Jersey, New Yorke, Connecticute, Baltimorėje, Washington, D.C. Taip pat yra dalyvavęs VIII Dainų šventėje Čikagoje, IX Dainų šventėje Toronte, X Dainų šventėje Čikagoje, vykusioje 2015 metais. Choro dalyvauta ir Lietuvoje vykusioje Dainų šventėje 2014 metais. Choras „Laisvė“ yra pakviestas dalyvauti šių metų spalio mėnesį Washington, DC, vyksiančiose Šiluvos Marijos koplyčios 50-mečio iškilmėse.

Šiais metais pavasarėjant choras džiugino Philadelphijos telkinį Lietuvių namuose suruoštu koncertu „Pavasario virpesiai“. Programa papildyta pakviečiant dainuoti Philadelphijos Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos vaikų chorelį „Krėvukai“ (vadovė Irina Brusokienė) ir lietuvaiteis

Choras „Laisvė“ džiugina ne tik lietuvių, bet ir amerikiečius klausytojus. Vadovė Ilona Babinskienė – paskutinėje eilėje viduryje.

Choro „Laisvė“ archyvo nuotraukos

Lynn Cox sambūrio akordeonistus. Tenka pasidžiaugti, kad į daugelį choro koncertų dirigentė Ilona Babinskienė pasistengia įtraukti instrumentų. Nuolatinis choro akompaniatorius, muzikantas George Akerley su nenuilstama energija ir nepriekaištingu virtuozizmu papildo choro skambesį.

Sėkmingas balandžio 9 dieną vykęs choro „Laisvė“ pavasarinis koncertas davė mintį su lietuviška liaudies daina ir lietuvių kompozitorių kūryba supažindinti svetimtaučius – amerikietiskąją publiką. Pasirinkta New Jersey valstijoje, Oaklyn miestelyje, esanti liuteronų parapija, kurioje muzikos direktoriaus pareigas eina jau minėtas muzikas 3- kompozitorius G. Akerley. Koncertas, pavadintas „Songs of Spring Awakening“, vyko gegužės 15 dieną liuteronų bažnyčioje, gausiai dalyvaujant amerikiečiams ir pustužiniui lietuvių klausytojų. Išleistame koncerto programos lankstinuke amerikiečiai klausytojai buvo supažindinti su Lietuvos istorija, jos dainomis, pusšimtį metų trukusia sovietine okupacija, Kovo 11-ąja ir su Dainuojančia revoliucija, prieš 25 metus atvedusia

Choro „Laisvė“ vadovė Ilona Babinskienė yra užmezgusi artimas pažintis su daug užsienyje besidarbuojančių chorvedžių, dalyvauja chorų vadovų seminaruose „Dainavos“ stovyklavietėje.

Lietuvą į nepriklausomybę.

Koncerto pradžioje choras dainavo aštuonias liaudies dainas. Solistė Ramunė Stankevičiūtė, pritardama kanklėmis, padainavo liaudies dainą „Parbėgs laivelis“. Po to – penki lietuvių kompozitorių aranžuoti kūrinių. Koncertas baigtas Vytauto Kernagio daina „Mūsų dienos kaip šventė“. Koncerte atliekamus kūrinius pristatė Rasa Bobelytė-Brittain. Nuskambėjus paskutiniams koncerto akordams, amerikiečiai sustoję gausiai plojo. Pokalbiai tęsėsi prie vaišių stalo. Koncerto rengėjų chorui „Laisvė“ siūlyta pagalvoti apie panašaus koncerto amerikiečiams surengimą kitais metais.

Nereikia aiškinti, kad su choru „Laisvė“ meno vadovė ir dirigentė Ilona Babinskienė yra pasiryžusi „kalnus nuversti“. Jai to siekti padeda Lietu-

voje įgytas muzikinis išsilavinimas – baigė Garliavos muzikos mokyklą, Kauno J. Gruodžio aukštesniąją muzikos mokyklą ir Lietuvos valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetą. Jos vadovaujamas choras jau yra spėjęs dalyvauti trijose JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) ir Kanados LB ruošiose Dainų šventėse. Dvejose šventėse Ilona buvo pakviesta diriguoti veik dviem tūkstančiams choristų. I. Babinskienė yra užmezgusi artimas pažintis su daug užsienyje besidarbuojančių chorvedžių, ji dalyvauja chorų vadovų seminaruose „Dainavos“ stovyklavietėje. Jai ypač padeda jos įgimtas simpatiškas, noras pažinti ir suprasti kiekvieną žmogų. Jos išpareigojimus lengvina jos vyras Valdas Babinskas, kuris chore dainuoja nuo įsikūrimo.

Dvikalbystė ir intelektas: kodėl verta užauginti dvikalbį?

ORINTA KALIBATIENĖ

„Mano mama ypatinga tuo, kad ji – lietuvi“, – amerikietiškoje mokykloje pasigyrė septynmetis Laimos Nauckūnaitės-Duru sūnus Aidas. Laima iš tiesų šauni: gegužės 7 dieną į savo paskaitą Bostono lituanistinėje mokykloje sukvietusi bendruomenės tėvelius ir mokytojus, ne tik įdomiai papasakojo apie dvikalbystės ir intelekto ryšį, bet ir įkvėpė visus nenuleisti rankų tęsti šį sunkų darbą, ugdant dvikalbius vaikus.

Laima yra baigusi magistro psichologijos studijas New Haven universitete. Intelektu ji susidomėjo dirbdama Yale universitete, drauge su garsiu profesoriumi Robert Steinberg intelekto laboratorijoje atlikdama tyrimus. Šiuo metu Laima dėsto įvairius psichologijos kursus Rhode Island universitete, o anksčiau yra dirbusi Brown universitete bei rinkos tyrimų konsultacinėje įmonėje Bostone.

Laima augina du sūnus ir nuo mažumės moko juos lietuvių kalbos, o vyresnįjį šeštadieniais veža į Bostono lituanistinę mokyklą. „Stengiuosi propaguoti dvikalbystę įvairiais būdais, – sako Laima, – dvikalbystė – tai 99 procentai sunkaus darbo ir tik 1 procentas gabumų“. Tad kodėl yra verta imtis šio sunkaus darbo – užauginti dvikalbį vaiką?

Pirmiausia, – sako Laima, – vaikai, kurie mokosi antrosios kalbos nuo mažumės, pasiekia subalansuotos dvikalbystės rezultato. Tokie vaikai leng-

Laima Nauckūnaitė-Duru į paskaitą Bostono lituanistinėje mokykloje apie dvikalbystės ir intelekto ryšį sukvietė bendruomenės tėvelius ir mokytojus.

Bostono lituanistinės mokyklos archyvo nuotr.

vai sugeba „persijungti“ į bet kurią kalbą ir dažnai net neturi akcento. Jie turi geresnę atmintį, gali geriau išlaikyti dėmesį, kur kas lengviau supranta ir pritaiko gramatines žinias mokydami kitų kalbų, taip pat turi mažesnę riziką susirgti Alzeimerio liga senatvėje.

Mums, tėvams ir mokytojams, buvo labai pravartu susipažinti su Howard Gardner daugialypio intelekto teorija. Jis suskirstė intelektą į keletą rūšių: kalbinį, loginį matematinį, erdvinį, muzikinį, kūno-kinestezinį, tarpasmeninį, asmeninį, gamtinį ir egzistencinį. Dažniausiai žmoguje dominuoja 2 ar 3 intelekto rūšys, tačiau vaikai, kalbantys keliomis kalbomis nuo mažumės, yra imlesni tobulinti savo net ir nedominuojančias intelekto rūšis. Kalbinis intelektas (dvikal-

bystė), – teigia Laima, – turi stiprią koreliaciją su muzikiniu, loginiu matematiniu bei erdvinio intelektais. Taip pat yra jaučiamas dvikalbystės ryšys su tarpasmeniniu intelektu. Viena kalbiai, – teigia Laima, – „kalba“ naudodami vieną dalį smegenų, o dvikalbiai – net keturias. Taigi mokydami vaikus lietuvių kalbos, mes keliamo jų intelektą!

Mokytojams ir tėvams yra svarbu ugdyti visas daugialypio intelekto rūšis. „Vaikas – kaip naujas kompiuteris su didesne atmintimi, didesniu RAM (kompiuterio operatyvioji atmintis – Red.), tai reikia ‘dėti’ į jį tą lietuvių kalbą“, – juokiasi Laima. Bet kaip, juk tai nėra lengva? Juk daugėja mišrių šeimų, kalbančių ne tik anglų, lietuvių, bet dar ir trečiąja kalba. „Kalbėti, kalbėti, kalbėti lietuviškai, – jos patari-

mas. – 30 procentų kalbėjimo namuose, ir dvikalbystė bus palaikoma“.

Kuo anksčiau turėtume skatinti vaiką vartoti lietuvių kalbą, kad jis pasakotų, mokytųsi skaityti, žiūrėtų lietuviškai įgarsintus animacinius filmukus, žaistų žodžių žaidimus, dainuotų daineles. Jeigu vaikui apskritai yra sunkiau kalbėti, jokių būdu nedaryti meškos paslaugos, nenaudojant antrosios kalbos, – taip mes tiesiog atimsime galimybę lavintis vaiko intelektui. Juk mūsų vaikai – tai ypatinga grupė, turinti galimybės mokytis antrosios kalbos, ir taip dar labiau lavinti savo smegenis.

Mokytojai ir tėveliai gausiai dalijosi patirtimi, kaip jie ugdo dvikalbius vaikus. Kiekviena šeima turi savų „paslapčių“: tai ir sumokėti pinigai už perskaitytas knygytes (storesnė knygutė – trys doleriai, plonesnė – vienas), ir žaidimai važiuojant mašina (laimitas, kas žino daugiausiai žodžių iš pasirinktos raidės), ir momento išnaudojimas lietuvių kalbos naudai (jeigu vaikui rašote žinutes telefonu, būtinai įsijunkite lietuvišką šriftą), ir slapta kalba, kai niekas kitas lietuviškai nesupranta... Galimybės beribės! O rezultatas – širdį glostantis, suteikiantis pasididžiavimo lietuviškai kalbančiais, skaitančiais, rašančiais – dvikalbiais vaikais.

Viena mokytoja žadėjo pasidalinti Laimos paskaitos informacija su savo septyntokais, kurie visuomet klausia, kokia prasmė mokytis lietuvių kalbos. Beje, juose tikrai dominuoja egzistencinis intelektas (juokauju). Tad Laimos paskaita yra puikus atsakymas ne tik jiems, bet ir mums visiems.

VAKARŲ KRANTAS

Lietuviai vis aktyviau dalyvauja maratonuose

AUDRA ŠERPITYTĖ-WORCESTER

Specialiai „Draugui“ iš San Francisco, CA

Šių metų birželio 12 dieną jau ketverius metus iš eilės San Francisco apylinkėse lietuvių sporto entuziastai dalyvavo „Kauno maratone“. Jis rengiamas tuo pačiu metu kaip ir Kaune vykstanti bėgimo šventė, skirta propaguoti šeimų fizinę kultūrą.

Iš anksto užsiregistravę ir dalyvio mokestį sumokėję apie trisdešimt įvairaus amžiaus bėgimo mėgėjų anksti rytą išsiriškiavo Kalifornijos San Mateo mieste esančios bėgimo trasos pradžioje. Dalyviai pasirinko jiems tinkamus nuotolius – 5, 10, 21 ar net 42 kilometrus. Sėkmingai įveikusiems trąsą buvo įteikti oficialūs „Kauno maratono“ dalyvių medaliai. Bėgikų registracijos mokestis skirtas paremti Kaune vykstančiam maratonui.

Po varžybų lietuvių sporto entuziastai neskubėjo skirstytis. Tokie sportui skirti renginiai ne tik propaguoja fizinę kultūrą bet ir padeda dar labiau suvienyti San Francisco lietuvių bendruomenės narius.

Maratono dalyviai

„Kauno maratone“ dalyvavo ir vaikai.

Prie starto linijos

Agnos Plačiakis nuotraukos

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Darbo savaitgalis Rako stovykloje

Audrė Kapačinskaitė, Krista Weir, Viktoras Jučas ir Jūlytė Andriušienė įdėjo naujas lentynas Kernavės maisto sandėlyje. Donato Ramanausko nuotraukos

Naujos grindys Aušros Vartų pastovyklės virtuvėje. Dainius Petronis su savo darbininkais smarkiai dirba dėdami naujas grindis.

DONATAS RAMANAUSKAS

Šių metų gegužės 13–15 dienomis Rako stovykloje vyko pavasarinis darbo savaitgalis. V. s. Justino Andriušio, atsakingo už kvietimus, dėka susirinko beveik 40 savanorių. Iš Čikagos suvažiavo: Audrius Aleksišūnas, Jūlytė Andriušienė, Justinas Andriušis, Renata Borucki, Edmundas Brooks, Valdas Buinauskas, Laima Buinauskienė, Aris Dumbrys, Aras Galinaitis, Jonas Jokubauskas, Vitas Jokubauskas, Viktoras Jučas, Aleksas Jučas, Audrė Kapačinskaitė, Albertas Kerelis, Arvydas Kiela, Andrėja Kiela, Vilija Kielienė, Laura Lapinskienė, Edis Leipus, Vytenis Lietuvninkas, Aras Lintakas, Andrius Markulis, Aleksas Modestas, Marius Naris, Dainius Petronis, Donatas Ramanauskas, Andrius Rasutis, Petras Remeikis, Saulius Šoliūnas, Tadas Stropus, Linas Sutkus, Rasa Sutkutė, Aušra Sutkuvienė, Karolis Užgiris ir Krista Weir. Iš Toronto atvyko: Vincas Lečas, Raimundas Paškauskas, Indrė Paškauskienė, Viktoras Šimkus, Romas Šimkus ir Mykolas Šlapšys.

Brolis Aras Lintakas, Rako administracijos pirmininkas, atvykęs ketvirtadienį, gegužės 12 dieną, įjungė stovykloje elektrą ir atidarė vandens šulinį. Netrukus iš Toronto atvyko In-

drė (Ramanauskaitė) Paškauskienė su vyru Raimundu. O kiti pradėjo važiuoti jau nuo penktadienio ryto.

Ypatinga grupė atvyko iš Toronto: keturi skautai vyčiai, prityrę miškininkai, kurie apsiėmė išretinti medžius Aušros Vartų pastovyklėje, vėliavų aikštėje ir prie palapinių. Naudojantis Aro Lintako ir Donato Ramanausko paruoštu darbų sąrašu, brolis Justinas Andriušis visiems paskyrė uždavinius.

Popiet pradėjo švelniai lynoti. Oras nepakenkė mūsų savanoriams, ir jie dirbo iki vėlyvos vakarienos. Mūsų gabiosios šeimininkės buvo sesutės Indrė (Ramanauskaitė) Paškauskienė ir Renata (Ramanauskaitė) Borucki. Po vakarienos pradėjo temti. Visi baigė ruošti nakvynei. Vieni paruošė „laužą“ Weber BBQ keptuvėje, po Kernavės pastoge, kiti šnekučiavosi Kernavės virtuvėje.

Šeštadienį, nuo pat aušros, vėl prasidėjo darbai. Trumpas sąrašas pradėtų (o daugelis ir užbaigtų) darbų: Aušros vartų pastovyklėje – išvalyta virtuvės palėpė, nukirsti medžiai šalia kelio, kuris veda nuo pastovyklės virtuvės iki galulaukio, išdažytas virtuvės vidus, panaikintos senos virtuvės šiukšlės, virtuvėje įdėtos naujos grindys, išvalytas palapinių sandėlys. Pradėti retinti medžiai senojoje vėliavų aikštėje ir pastovyklėje. Kernavės pa-

stovyklėje: įdėtos naujos durys tualete, iškasti kelmiai prie virtuvės, įdėtos naujos lentynos maisto sandėlyje ir plovikloje. Pradėti retinti medžiai pastovyklėje. Stovyklos įvažiavime buvo pataisytas Rako paminklas. Pradėti retinti medžiai toje vietoje, kur bus Dešimtosios tautinės stovyklos vėliavų aikštė, išnaikinti mūriniai stulpai ir ištiesinti stovyklos iškabos stulpai prie įvažiavimo. Lituanicos pastovyklėje įdėti nauji vyriai virtuvės valgių dalinimo langelyje; naujas stogas ant šulinio namelio. Pradėti darbai – daugiau šviesų Lituanicos pastogėje ir pataisytas supuvęs medis šulinio namelyje. Prie ambulatorijos baigti darbai: išgrębti lapai ir ištiesintas kalnelis. Buvo išvalyta skautų vyčių aikštė ir išardytas senasis kryžius. Dar reikia išnaikinti *Russian olive* krūmus mašinų statymo aikštėje ir surasti naujus vėliavų stiebus pagrindinei XTS vėliavų aikštei. Žinoma, daug mažų atliktų darbų nepateko į pagrindinį sąrašą!

Visą šeštadienio dieną ir vakarą tarpais lijo, bet nesmarkiai. Po ilgos darbo dienos pasistiprinome. Brolis Justinas Andriušis namuose buvo paruošęs lietuviškos dešros, kurią išvirė ir apkepino šeimininkės sesės Renata ir Indrė. Jos dar pridėjo koldūnų su lašunukais, kopūstų, bulvių ir visą stalą nukrovė kitais skaniais patiekalais. Di-

džiausios krūvos maisto greitai su mažėjo. Buvo matyti, kad maistas labai skanus, o visi – labai išalkę!

Sekmadienio rytą atidarę palapinės duris pamatėme sniegą! Patikrinę temperatūrą sužinojome, kad buvo tiksliai 34F laipsnių. Palapinių stogai ir automobiliai buvo balti. Buvome laimingi, kad netrukus išlindo saulutė, ir oras gan greitai sušilo. Skaniai ir stipriai pavalgėme pusryčius. Baigėme mažus darbelius. Vežėme šiukšles. Džiovinome ir griovėme palapines. Ruošėmės kelionei namo. Toronto šaukuoliai išvyko 10 val. r., o kiti – 12–2 val. p. p. Liko tik Dainius Petronis ir jo pagalbininkai Valdas ir Laima Buinauskai, kurie toliau darbavosi – dėję naujas grindis Aušros Vartų pastovyklės virtuvėje.

Tai gi gausus būrys savanorių atliko labai daug darbo. Žinoma, dar ne viską baigėme. Tai palaipsniui atliksime vėliau. Kitas darbo savaitgalis – birželio mėnesį, prieš visiems iškeliaujant į Baltimorę, į Šokių šventę.

Nuoširdus skautiškas ačiū! Visiems, kurie atvažiavo, ypač torontiešiams, už talką ir įdėtą darbą. Iki pasimatymo kitą darbo savaitgalį!

Donatas Ramanauskas – LSS ryšininkas su Rako stovyklos administracija ir Rako stovyklos mylėtojas.

Padėka

Čikagos lietuvių skautų tuntų nariai ir Rako stovyklos administracija norėtų padėkoti Lietuviai Fondui už dosnią paramą Rako stovyklai, suteiktą 2014 metais. Ta parama buvo panaudota virtuvės atnaujinimui (įdėtos naujos grindys, nupirkti nauji įrankiai, šaldytuvai, orkaitės), suremontuoti ambulatorijai, bei kitiems projektams, kad mūsų gražuose miškuose stovyklautojams būtų saugiau ir smagiau stovyklauti.

Dėkojame Lietuviai Fondui už paramą mūsų lietuvių skautų jaunimo organizacijai.

Lietuvių skautų Kryžiaus šventinimas

Birželio 26 d. po 11 val. šv. Mišių Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, bus šventinamas lietuvių skautų Amerikoje kryžius.

Sesės, broliai ir bičiuliai nuoširdžiai kviečiame dalyvauti kryžiaus pašventinimo iškilmėse, o po jų – į pietus Ateitininkų namuose. (Pietūs – laisva auka)

Apie dalyvavimą prašome pranešti v.s. Dalei Gotceitienei tel. 630-235-2535 ar el. paštu: gotceitas@sbcglobal.net

„Per Skautybę – lietuvybei“ knygos rengėjų ir leidėjų vardu –

Dalė Gotceitienė ir Alė Namikienė

Per skautybę – lietuvybei

Išėjimo skautų lietuviško liaudies meno knyga

1945 metais Vakarų Vokietijoje pabėgėlių, išvietintųjų lageriuose-stovyklose buvo atkurta Lietuvos skautų organizacija. 2015 metais lietuvių skautų sąjunga šventė lietuviškos skautybės atgimimo 70-ąją sukaktį. Šios sukakties proga v.s. Alė Namikienė paruošė gausiai iliustruotą knygą, kurioje apstu išėjimo lietuvių skautų ir skautų sukurtas liaudies meno pavyzdžių – kalėdinių šiaudinukų, velykinių margučių, lietuviškų juostų, tautiniais drabužiais aprengtų lėlių, lietuviškais raštais išdegintų lėkščių... Knygoje aprašyti lietuvių liaudies meno puoselėtojai įvairiose Amerikos ir Kanados vietovėse. Kaip leidinio įvade teigiama, jis „yra skirtas prisiminti seses ir brolius, kurie suvėrė šiaudinukus, prie lietuviško, skautiško Kūčių stalo sukviestą mūsų visuomenę, velykes, marginusias margučius ir tą meną rodžiusias kitataučiams, parodų rengėjas, audėjas, kurios tautiniu drabužiu aprengė mūsų jaunimą. Visa tai – kad Lietuvos vardas būtų gyvas...“

Knygą „Per skautybę – lietuvybei“ galite įsigyti „Draugo“ krautuvėlėje. Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.) Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Rašytojas Antanas Vaičiulaitis plačiai prisimenamas Lietuvoje

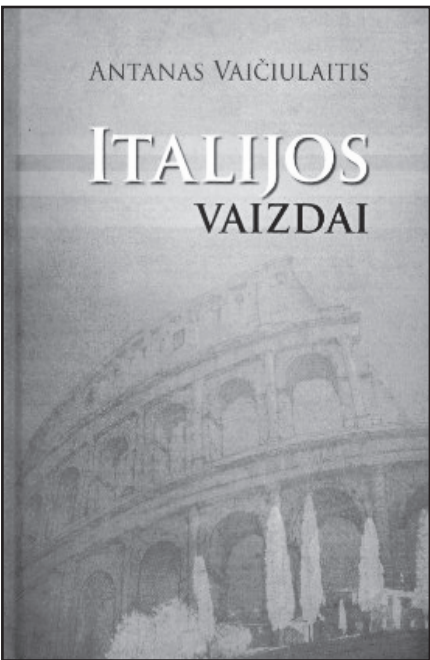
Jau dešimtus metus birželio mėnesį, rašytojo Antano Vaičiulaičio gimimo dienomis, Lietuvoje vyksta gausūs jį pagerbiančios renginiai. Šiemet birželio 19 d., sekmadienį, 1 val. p. p. val., Paežerių dvaro rūmuose, Vilkaviškyje, rinksis apskrities kūrybinės minties žmonės – konkurso „Gimtoji žemė tavęs ilgisi ir savo širdyje tavęs didžiai pasigenda“ dalyviai. Čia skambės jų literatūriniai kūriniai, dainos, akis džiugins dailės darbai. Bus apdovanoti Antano Vaičiulaičio konkurso laureatai.

Birželio 20 d., pirmadienį, 5 val. p. p., Maironio lietuvių literatūros muziejus Kaune (Rotušės aikštė 13), kviečia į Antano Vaičiulaičio 110-ųjų gimimo metinių minėjimą ir knygos „Antanas Vaičiulaitis. Italijos vaizdai“ sutiktuves. Dalyvaus rašytojo dukros Danutė Vaičiulaitytė-Nourse ir Aldona DeBold, prof. dr. Gabija Bankauskaitė-Sereikienė, dr. Virginija Babonaitė-Paplauskienė, aktorius Petras Venslovas, Artūras Kelpša (klasikinė gitara). Renginį ves rašytoja, muziejaus direktorė Aldona Ruseckaitė. Knygą „Antanas Vaičiulaitis. Italijos vaizdai“ parengė ir išleido V. Babonaitė-Paplauskienė. Bus galima knygą įsigyti.

Birželio 22 d., trečiadienį, 5:30 val. p. p., Rašytojų klube Vilniuje (K. Sirvydo g. 6), bus įteikta vienuoliktoji literatūrinė Antano Vaičiulaičio premija už geriausią novelę, 2014–2016 m. paskelbtą Lietuvos rašytojų sąjungos mėnraštyje „Metai“. Dalyvaus rašytojai Alvydas Šlepikas, Paula Urbonaitė, premijos mecenatės, rašytojo A. Vaičiulaičio dukters Aldona DeBold, Danutė Nourse, literatūrologas Vytautas Martinkus, premijos vertinimo komisijos nariai: Danutė Kalinauskaitė, Žydronė Kolevinskienė, Danielius Mušinskas, Jūratė Sprindytė, Renata Šerelytė, „Metų“ vyriausiasis redaktorius Antanas Šimkus.

Ši premija skelbiama nuo 1995 m., kas dveji metai, ir skiriama remti Lietuvos literatūrą, ypač novelės žanrą. Vakaro metu pirmą kartą bus teikiama ir Antano Vaičiulaičio Jaunojo novelisto premija.

Antanas Vaičiulaitis gimė 1906

Minint A. Vaičiulaičio 110-ąjį gimtadienį, bus pristatyta jo knyga „Italijos vaizdai“.

metų birželio 23 dieną Didžiuosiuose Šelviuose, netoli Vilkaviškio. Mokėsi Vilkaviškio „Žiburio“ gimnazijoje. Lietuvos universitete studijavo lietuvių ir prancūzų kalbas bei literatūrą. Gavęs stipendiją, mokslo išminties sėmėsi

Grenoblio ir Sorbonos universitetuose, gilindamasis į prancūzų literatūrą. 1938–1940 m. A. Vaičiulaitis dirbo „Eltoje“ bei Vytauto Didžiojo universitete, teologijos-filosofijos fakultete dėstė naujosios lietuvių literatūros kursą.

Siekdama įamžinti A. Vaičiulaičio atminimą bei remti lietuvišką žodį, šeima vykdo įvairius projektus.

1940 m. pradžioje buvo paskirtas Lietuvos pasiuntinybės spaudos atašė prie Šventojo Sosto Vatikane. Istorinių pervertų – Antrojo pasaulinio karo – metu emigravo į JAV. Dėstė Marianopolio kolegijoje, universitetuose, studijavo, redagavo įvairius žurnalus, vienas iš jų – „Aidai“, dirbo „Amerikos balso“ informacinės agentūros lietuvių skyriuje New Yorke bei Washington. Kartu su žmona Joana Abramikaite-Vaičiulaitiene užaugino tris dukras bei sulaukė septynių anūkų. Mirė 1992 metų liepos 22 dieną Washington, palaidotas prie tėvų Vilkaviškio kapinėse.

Siekdama įamžinti rašytojo A. Vaičiulaičio atminimą bei remti lietuvišką kūrybą, žodį, literatūrą, šeima vykdo įvairius projektus: skiria Antano Vaičiulaičio literatūrinę premiją už geriausią novelę, išspausdintą Lietuvos rašytojų sąjungos žurnale „Metai“. Šiemet bus įteikta vienuoliktoji premija. Vykdo konkursą „Gimtoji žemė tavęs ilgisi ir savo širdyje tavęs pasigenda“ – tai istorinio, tautinio ir kultūrinio ugdymo renginys, skirtas rašytojui Antanui Vaičiulaičiui atminti. Šiemet vyksta dešimtoji programa. Rengėjai: Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Vilkaviškio krašto muziejus, Suvalkijos (Sūduvos) regioninis centras ir Vilkaviškio rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Konkurso mecenatės: Danutė Vaičiulaitytė-Nourse, Joana Vaičiulaitytė-Buivienė, Aldona Vaičiulaitytė-DeBold.

Rašytojo Antano Vaičiulaičio archyvo didesnė dalis saugoma Maironio lietuvių literatūros muziejuje, Vilkaviškio krašto muziejuje bei Lietuvos nacionaliniame literatūros ir meno archyve Vilniuje ir kitur.

Siekiama puoselėti Antano Vaičiulaičio kūrybą: jo kūrinių leidybą bei jo kūrybos akademines studijas. Siekiant išsaugoti A. Vaičiulaičio tėviškę, 2008 metais buvo įkurtas Tėviškės labdaros ir paramos fondas.

Daugiau informacijos: Lietuvos Respublika, Antano Vaičiulaičio Tėviškės labdaros ir paramos fondas, Zita Rimkuvienė, direktorė, el. p.: zita-rim@gmail.com.

„Draugo“ info

IU prasidėjo lietuvių kalbos kursai

Praėjusią savaitę Indianos universitete prasidėjo aštuonias savaites truksiantys intensyvūs lietuvių kalbos kursai. Į Bloomingtono mieste esančią aukštąją mokyklą lietuvių kalba, viena iš trijų kasmet vasarą rengiamos Baltų studijų vasaros programos (Baltic Studies Summer Institute – BALS-SI) kalbų, sugrįžo po devynerių metų. Per aštuonias savaites studentai ne tik išklausys dviejų semestrų kalbos kursą, pramoksta kalbėti lietuviškai, bet ir susipažįsta su lietuvių kalbos kultūra. Šalia paskaitų BALSSI studentai turi galimybę išklausyti kvietinių svečių paskaitų apie tris Baltijos šalis. Kartą per savaitę rengiamos baltiškų filmų peržiūros.

BALSSI programą remia 12 Amerikos aukštųjų mokyklų konsorciumas, American Council of Learned Societies, Association for the Advancement of Baltic Studies, Amerikos latvių jaunimo asociacija ir Lietuvių Fondas.

Iš k.: kursų studentės Emily, Sam ir Elizabeth.

Dalios Cidzikaitės info ir nuotr.

Meno konkursas „Seku seku pasaką“

Luka Marcinkevičiūtė

Ethan Austin

Aretas Boharevičius

Ritos Clemens nuotraukos

AUKSĖ MOTTO

2016 m. kovo mėn. JAV LB Švietimo taryba organizavo meno konkursą, skirta knygos metams. Buvo parinkta tema „Seku seku pasaką“, nes mes visi užaugome su pasakomis, kurias sekė mamos, močiutės, tėčiai, seneliai. Pasakos – tai kūriniai, kurie daro vaiką protingu, formuoja vaiko asmenybę, nes jis paprastai tapatinasi su pasakos veikėjais. Sekdamas pasakos herojais, vaikas atranda savo tapatybę – kas jis yra ir kuo norėtų būti. Stebuklingoje pasakų šalyje ir vaikas, ir suaugęs randa džiaugsmą, optimizmą, poeziją. Pasakos yra puiki, maloni, nieko nekainuojanti pramoga, nuostabi galimybė patirti įvairių nuotykių ir daugybę įspūdžių. Iš piešinių ir rašinių buvo matyti, kad mokiniams ši tema buvo įdomi ir įkvepianti.

Iš 26 JAV lituanistinių mokyklų konkurso vertinimo komisija gavo 830 piešinių.

Piešinių vertinimo komisijos vadovei Ritai Clemens („Lietuvėlės“ liuanistinė mokykla, NJ) su padėjėjomis Lina Gusti ir Greta Plokštyte buvo daug darbo, kol iš visų piešinių atrinko gražiausius ir konkurso reikavimus labiausiai atitinkančius. Mokinių darbai buvo vertinami pagal temos tikslumą, atlikimo originalumą, piešinių kūrybiškumą ir meninę atlikimo kokybę.

Tris kartus vis mažėjo ir mažėjo piešinių krūvelės, kol buvo atrinkti laimėtojų darbai.

Štai jie. Darželio ir pirmos klasės vaikai iliustravo dainelę „**Du gaideliai**“. Darželio grupėje laimėjo:

1 vieta: **Luka Marcinkevičiūtė** (lituanistinė mokykla „Lietuvėlė“, NJ).

2 vieta: **Ethan Austin** (Atlantos lituanistinė mokykla „Saulė“, GA).

3 vieta: **Aretas Boharevičius** (lituanistinė mokykla „Žiburėlis“, IL).

Pirmų klasių grupėje prizinėmis vietomis pasidalijo šių mokyklų mokiniai:

1 vieta: **Veronika Covalessky** (Dr. V. Kudirkos lituanistinė mokykla, NJ).

2 vieta: **Evita Jakubėnaitė** (Bostono lituanistinė mokykla, MA).

3 vieta: **Darius Teel** (Lietuvių mokykla Vašingtone, VA).

2–3 klasės vaikai iliustravo dainelę „**Skrido uodas per girią**“.

1 vieta: **Sofija Riabkov** (2 klasė, „Rasos“ lituanistinė mokykla, IL).

2 vieta: **Liucė Memėnas** (3 klasė, Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, Los Angeles, CA).

3 vieta: **Jonas Risovas** (2A klasė, NY Maironio lituanistinė mokykla).

Veronika Covalessky

Evita Jakubėnaitė

Darius Teel

Rašinių vertinimo komisijos vadovė Gaila Narkevičienė (Bostono lituanistinės mokyklos – BLM – direktorė, mokytoja lituanistė) surinko visą būrį padėjėjų. Asta Balandytė (BLM mokytoja), Giedrė Budreckienė („Taupa“), Lionė Kazlauskienė-Bradūnaitė, Daiva Navickienė (JAV LB švietimo tarybos narė) Dana Vainauskienė („Neringos“ direktorė, mokytoja lituanistė), Rita Lapšienė (BLM mokytoja lituanistė), Auksė Motto (konkurso koordinatore), pasiskirsčiusios rašinius, kibo į darbą. Vertinimo komisijai tikrai buvo nelengva atrinkti geriausių, teko perskaityti 450 darbų. Daugiausiai rašto darbų pristatė 2–8 klasių mokiniai. Ir štai po 7 valandų darbas buvo baigtas.

Antros ir trečios klasės mokiniai turėjo atpasakoti pasaką „**Dangus griūva**“. Prizinės vietos paskirtos šioms mokiniams:

1 vieta: **Elžbieta Kungytė** (3 klasė, Maironio lituanistinė mokykla, NY).

2 vieta: **Veronika Giecivičiūtė** (2 klasė, Maironio lituanistinė mokykla, Lemont, IL).

3 vieta: **Jonas Kancleris** (3 klasė, Čikagos lituanistinė mokykla, IL).

Senovėje įvairūs gamtos reiškiniai žmonėms buvo nesuprantami, paslaptingi, kėlė klausimus, net baimę. Žmonės ieškojo atsakymų, pasakodami apie tuos reiškinius kitiems. Pasakojimaiėjo iš lūpų į lūpas, vis labiau praplečiami, praturtinami naujais nuotykiiais.

4–6–7 klasių mokiniams užduotis buvo pasirinkti vieną iš šių temų: „Kodėl beržas baltas?“ „Kodėl medžiai nekalba?“ „Kaip atsirado Nemunas?“ „Saulė, vėjas ir žiema“ ir sukurti sakmę, pasakojimą, pasaką; pradedant nurodytais žodžiais.

Pirmosios vietos laimėtoja **Emilija Džeržauskas** (6C klasė, Maironio lituanistinė mokykla, Lemont, IL) pasirinko temą:

Kaip atsirado Nemunas

Seniai seniai Lietuvoje nebuvo upių. Mažame kaimelyje gyveno kaimiečiai. Jie gyveno gražiai ir linksmai, bet dirbo sunkiai ir labai vargdavo. Tuo laiku ežerai ir jūra buvo labai sūrūs, tai buvo labai sunku gauti vandens, ir, kai lydavo, Dievo ašaros irgi buvo sūrios. Žmonės galėjo gauti vandens iš žemės, bet nedaug. Kiekvieną dieną kaimiečiai gaudavo tik po mažą kibirą vandens. Žmonės labai

Suklupti – žmogiška, kristi – tikras menas

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Išėinančias Harris teatro pereinamąjį šeštadienio vakarą mane užklupo minčių meteoras. Kokia nebūdinga sąveika tarp komedijos ir šiuolaikinio šokio – tarsi vienas kitą maitina ir tobulina! Pasirodo, jog atsisakant nerasytų įstatymų, kas leistina, o kas ne vienam ar kitam žanrui, atsiranda galimybių visata. Spektaklyje vyraujančios rizikos prisiėmimo ir atleidimo temos neapsiriboja trimis istorijomis ir šiais personažais – jos atsipindi pastatymo visumoje! Tiesiog nuostabu, kokią neišpasakytą jėgą valdo improvizacijos meistrai – šiuolaikinio šokio grupė „Hubbard Street Dance Chicago“ ir satyros teatras „Second City“. Prieš dvejus metus į jų bendrą projektą „The Art of Falling“ atvedė smalsumas, o šiomet jau bėgte į jį bėgau, nes žinojau, kokie lygio meno kūrinyje manęs laukia. Ir nesuklupau!

...Iš kino ekrano prabyla „Hubbard Street“ meno vadovas Glenn Edgerton. Šmaikštus, gal kiek ironiškas jo pasilabinimas su vakaro žiūrovais – o kitą akimirka, lyg niekur nieko, jau mato me jį šokant scenoje. Dar akimirka – ir jis nuo jos nušoka – „nukrenta“ i nežinią...

Viso šio nuostabaus spektaklio metu jo herojai patiria įvairius gyvenimiškus „kritimus“ – ar tai būtų išimylėjimas, ar lėktuvo avarija, ar tiesiog fizinis suklupimas. Sujungus satyrinio teatro aktorių išmonę ir baleto šokėjų fizines galimybes, šio spektaklio išraiškos erdvė praktiškai neturi ribų. Maloni staigmena buvo aktorius

Scott Morehead (Barry ir Mr. Thomas vaidmenyse). Jis pavadavo susirgusį Tim Mason. Scott – ne tik puikus aktorius, bet ir scenaristas. Šiuo metu „Second City“ kaip tik vaidinamas spektaklis pagal jo sukurtą scenarijų „A Red Line Runs through It“. Nors visi aktoriai buvo labai juokingi – ir Carisa Barreca (Writer), ir Christine Anthony (Ernestine), ir John Michael Lyles (Gerry), norėčiau išskirti Tawny Newsome. Jos suvaidinta kroatė močiutė Marija iššaukia salėje nevaldomą juoką. Aktorė demonstruoja ir puikų savo improvizacinį talentą (kaip, beje, ir jai talkinę baleto šokėjai) – juk visai nepaprasta bendraujant su nepažįstamais žiūrovais čia pat piešti jų gyvenimo istoriją ir dar įkūnyti ją šokyje!

Spektaklio režisierius, Billy Bungeroth, yra ne tik „Second City“ meno vadovas, bet ir gabus muzikantas. Tai jo dėka scenoje taip gražiai susiliejo „Second City“ ir „Hubbard Street“ artistai. Negalima nepaminėti ir T. J. Jagodowski bei Kate Jame, kurių parašyti tekstai skambėjo taip šmaikščiai.

Turbūt didžiausia Dievo dovana „Hubbard Street“ yra choreografo Alejandro Cerrudo atėjimas į šią grupę. Ir spektaklyje „The Art of Falling“ matome šio Madride gimusio choreografo „perliukus“: „Opening“, „The Typewriter“ (mano mėgstamiausias), „Bicycle Ride“, „Second to Last“ (pagal estų kompozitoriaus Arvo Pärt muziką)... Vakaro metu skambėjo ne tik legendiniai David Bowie, John Lennon bei kitų grandų „hitai“, bet ir klasikinės muzikos šedevrai, tokie kaip „Gulbių šokis“ iš Piotro Čaikovskio baleto

Akimirka iš birželio 8 d. generalinės repeticijos: aktorė Tawny Newsome (v.), akordeonistas David Schultz (d.) ir bosistas John W. Lauler (k.).

Tood Rosenberg nuotr.

„Gulbių ežeras“ (spektaklyje tai – ne-parastai juokinga scena biure). „The Art of Falling“ muzikos vadovė Julie B. Nichols ne tik įtraukė į pastatymą įvairiausių žanrų įrašų, bet ir pati skambino pianinu. Jai pritarė bosistas John W. Lauler ir akordeonistas (karštais atsisėdavęs ir prie mušamųjų) David Schultz, kuris, beje, tuo pačiu yra ir „Hubbard Street“ šokėjas.

Kai 2014 m. rudenį įvyko „The Art of Falling“ premjera, Čikagos žiniasklaida rašė: „It’s hard to imagine a more seamless marriage“. 38-tasis „Hubbard Street“ sezonas artėja prie

pabaigos, tačiau dar turite galimybių birželio 17, 18 ir 19 dienomis pasidžiaugti šiuo neeiliniu pastatymu. Spektaklis rodomas Harris teatre, Millennium parke, pačiame Čikagos centre. Bilietai ir informacija – internetinėje svetainėje www.hubbardstreetdance.com

Įdomu, ką šie modernaus šokio meistrai padovanos mums rudenį? „Vėjų miesto“ gyventojai – baleto mėgėjai (tarp jų ir dabartinis Čikagos burmistras Rahm Emanuel) nekantriai laukia!

meldėsi, kad rytoj gautų daugiau vandens. Vieną rytą Dievas išgirdo kaimiečių maldas, jis žiūrėjo į žmones ir galvojo, kaip gali padėti. Dievas buvo nusiminęs, pagailo jam žmonių ir jis pradėjo verkti. Tuo pačiu laiku Saulė žiūrėjo į savo nukirptas kasas ir irgi pradėjo verkti. Vėjas papūtė – Dievo ir Saulės ašaros susimaišė. Niekas nepastebėjo, kad lijo, bet ta viena didelė ašara nukrito ant žemės ir susiformavo upė. Tą upę kaimiečiai pavadino Nemunu. Niekas nežino, kas tą rytą atsitiko, bet visi džiaugėsi ir dėkojo Viešpačiui Dievui. Ir taip atsirado Lietuvos didžiausia upė Nemunas.

Antrosios vietos laimėtojais tapo du mokiniai. Viena jų – **Greta Čepaitė** (5 klasė, Indianapoliso lituanistinė mokykla, IN).

Saulė, Vėjas ir Žiema (ištrauka)

...Rudenį ir žiemą Saulė šviečia trumpai ir vos tešildo žemę. Vėjui tada būna linksma, jis gali pūsti lapus ir sniegą. Žiema labai džiaugiasi, kad gali priberti daug balto sniego į žemę. O pailsėjusi po rudens vėjų ir šaltos žiemos Saulė džiugina visus savo šiluma. Taip jie ir gyvena per amžius – Saulė, Vėjas ir Žiema.

Antras laimėtojas – **Evanas Pilipavičius** (5A klasė, Lemonto Maironio lituanistinė mokykla).

Kodėl medžiai nekalba

Sakoma, kad seniau medžiai galėjo kalbėti. Jie ne tik kalbėdavo, bet ir dainuodavo. Sakoma, kad rytais prabudę jie imdavo tarpusavy šnekėtis. Per lietu ir griaustinį jie garsiai dejuodavo.

Sofija Riabkov

O, išlindus vaivorykštei, jie smagiai traukdavo dainas. Vakarui atėjus, medžiai tyliai šnibždėdavosi, kol užmigdavo. Daugiau niekas taip gražiai nebendravo, kaip medžiai. Tačiau kartą pasirodė žmonės ir viskas labai greitai pasikeitė. Žmonės sugalvojo statyti namus ir pradėjo kirsti medžius. Nors medžiai buvo didžiuliai, tačiau jie negalėjo pasipriešinti. Jie labai gražiai maldavo žmonių pasigailėti. Bet žmonės buvo pikti ir negailestingi, ir toliau kirto medžius. Visi medžiai verkė dieną ir naktį. Jie tol verkė, kol negalėjo išleisti nei garso. Nuo tada medžiai daugiau ir nekalba.

Trečios vietos laimėtoja – **Dalija Januškis** (4A klasė, Gedimino lituanistinė mokykla IL).

Kodėl Beržas baltas

Seniai seniai gyveno žmogus, vardu Beržas. Jis buvo baisus tinginys.

Vieną kartą, kai buvo beprasidedanti žiema, pas Beržą į svečius atėjo jo kaimynas gerasis Tonis. Atėjo ir sako: „Jau žiema, ir visi su kailiniais vaikšto, o kur tavo kailiniai?“ „Ai! Patingėjau nusipirkt, gal rytoj?“ „Na jau“ – pasakė Tonis ir išėjo. Ir liko Beržas, rudas tinginys, kiurksoti namie. Sėdėjo, sėdėjo vieną savaitę, išsėdėjo ir kitą. Ir nusprendė vieną kartą Beržas eiti pasivaikščioti per žiemą. Ėjo, ėjo ir pradėjo balti nuo šalčio. Išsigando ir norėjo sukti namų

Liucė Memėnas

Jonas Risovas

link, bet namų nesimatė. Suprato Beržas, kad Tonis buvo teisus ir pravirko juodomis ašaromis. Ir liko jis styroti, baltas nuo šalčio Šaltynės miške. Todėl ir dabar Beržas yra baltas nuo gėdos ir šalčio.

Bus daugiau

Auksė Motto – JAV LB Švietimo tarybos kopirmininkė

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Teisingumo ministrai pasmerkė tremtis

Vilnius (Teisingumo ministerijos info) – Baltijos šalių, Lenkijos ir Ukrainos teisingumo ministrai pasmerkė 1941-ųjų deportacijas, Lietuvai birželio 14 dieną minint masinių gyventojų trėmimų pradžios 75-metį.

Ministrų paskelbtame deportacijų pasmerkimo pareiškinge teigiama, kad Rusija, perėmusi Sovietų Sąjungos teises, iki šiol nesiėmė veiksmų, kad kompensuotų žiaurių nusikaltimų žalą. Pareiškimą paskelbė šalių teisingumo ministrai: Lietuvos ministras Juozas Bernatonis, Estijos – Urmas Reinsalu, Latvijos – Dzintars Rasnačs, Lenkijos – Zbigniew Ziobro, Ukrainos – Pavlo Petrenko.

„Istorija negali būti nei pakeista, nei pamiršta. Juolab, kai šiandien vis dar yra gyvų patirtų nusikaltimų liudytojų. Šie žmonės, nublokšti į Sibirą, išblaškyti po plačias tuometinės Sovietų Sąjungos teritorijas, pergyvenę dabar sunkiai įsivaizduojamas fizines ir dvasines kančias, nusipelno at-

minimo, teisingumo ir aktyvaus įvykdytų nusikaltimų pasmerkimo,” – rašoma pareiškinge.

Dokumente pažymima, kad aneksuodama ir okupuodama suverenias demokratines valstybes Sovietų Sąjunga siekė palaužti žmones dvasiškai, ištrinti iš atminties valstybingumo suvokimą. „Tačiau nusikaltimai, įvykdyti žmogiškumui, nepajėgė sunaikinti dvasioje kerojančio laisvės siekio,” – teigia ministrai.

Pareiškimo autoriai atkreipia dėmesį, kad oficialioji Rusijos retorika lieka nepakitusi: nusikaltimai neigiami, o sovietinė praeitis ir to laikmečio vadai – garbinami. „Įsreiškiamo pagarbą narsiems žmonėms, pergyvenusiems neišivaizduojamą skausmą ir kančias. Visada prisiminsime tuos, kurių šiandien jau nebėra, ir visada smerksime šiuos ir kitus žmoniškumą pamynusius totalitarinių režimų nusikaltimus,” – sakome pareiškinge.

Parašus galės rinkti 6 mėnesius

Vilnius (Seimo info) – Seimas, priėmęs Referendumo įstatymo pataisas, nuo 3 iki 6 mėnesių pailgino piliečių parašų rinkimo terminą.

Jis bus skaičiuojamas nuo piliečių parašų rinkimo lapų išdavimo datos, įskaitant ir priegios prie elektroninės formos piliečių parašų rinkimo lapo sukūrimą, Vyriausiojoje rinkimų komisijoje (VRK).

Renkant parašus dėl referendu-

mo inicijavimo Seimas leido VRK nustatyta tvarka pasirašyti elektroninio ryšio priemonėmis. Tikimasi, kad šios įstatymo pataisos palengvins piliečiams galimybę įgyvendinti savo konstitucines teises, didins piliečių aktyvumą dalyvaujant valstybės valdyme.

Pataisos įsigalioja šių metų spalio 1d. Iki to laiko VRK turės priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Kaltas prisidėjus prie trėmimų į Sibirą

Panevėžys (ELTA) – 88 metų kėdainiškis Jonas Gailiūnas Panevėžio apygardos teismo pripažintas prisidėjusiu prie 1951 metais vykdytų gyventojų trėmimų į Sibirą, tačiau dėl savo sveikatos būklės buvo atleistas nuo 5 metų laisvės atėmimo bausmės.

Savo nusikalstamas veikas J. Gailiūnas įvykdė 1951 m., dirbdamas Lietuvos SSR Valstybės saugumo ministerijoje (MGB), Šiaulių srities valdyboje.

„Surinktais duomenimis, J. G. 1951 m. spalio pradžioje dalyvavo ištreimiant į Sibirą Vabalninko rajono Butniūnų kaime (dabar – Biržų rajonas) gyvenusią 53 metų moterį su 26 ir 23 metų dukromis bei dar vieną 30-

metę. Manoma, kad J. G. surašė apklausų protokolus, įregistravo moteris tremiamų šeimų sąrašuose, o tuomet jos traukiniu buvo išgabentos į SSRS glūdumą, Tomsco sritį”, – rašoma prokuratūros išplatintame pranešime.

J. Gailiūnas savo kaltės nepripažino.

„Ekspertai nustatė, kad Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro archyvuose surastose trėmimų bylose esantys apklausų lapai, šeimos narių sąrašai ir du vadovybei adresuoti raportai apie 1951 m. spalio 2–3 d. vykusios operacijos rezultatus tremiant šias Vabalninko apylinkių gyventojas buvo surašyti ir pasirašyti J. G.”, – praneša prokuratūra.

Rasti partizanų dokumentai

Vilnius (Archyvai.lt) – Lietuvos ypatingąjį archyvą pasiekė 2016 m. gegužės mėn. rasti Lietuvos partizanų Žemaičių apygardos Šatrijos rinktinės dokumentai. Dokumentus rado ir archyvuui perdavė Telšių miesto gyventojai, jų ieškoję beveik 10 metų. Dokumentai rasti Telšių r. Krėpštų k. esančiame Dievo krėslo miške.

Metalinė dėžė su dokumentais buvo rasta po supuvusiu kelmu, užkasta apie 50 cm gylyje. Dėžė gerai išsilaikė, tačiau į ją įaugo augalo šaknis, kuri atvėrė dėžės dangtį. Dėžės dugne buvo sudėti dokumentai, o ant jų viršaus padėtas medžio kaišičiu užkimštas butelis su į

Dokumentai sunykę, bet restauruoti. Archyvo nuotr.

vidų idėtais į ritinėlius susuktais ir virvelėmis perrištais dokumentais.

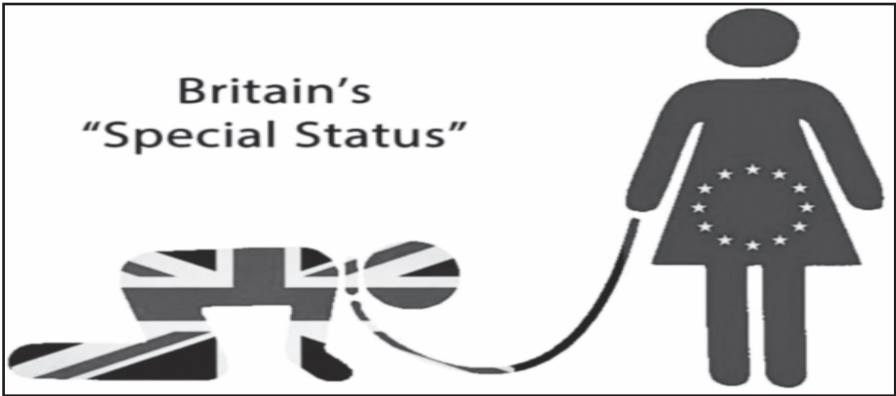
Perduoti dokumentai bus restauruojami Lietuvos centriniame valstybės archyve, o juos restauravus bus saugomi Lietuvos ypatingajame archyve.

Apklausa: auga „Brexit“ šalininkų gretos

Londonas (ELTA) – 46 proc. britų pritaria šalies pasitraukimui iš Europos Sąjungos (ES), rodo naujausia nuomonių apklausa. Tuo tarpu tolesnę narystę ES remia 39 proc. Dar 15 proc. apklaustųjų nėra apsisprendę.

Ankstesnė atlikta apklausa taip pat parodė, kad britų, ketinančių balsuoti už Jungtinės Karalystės pasitraukimą iš Europos Sąjungos, daugiau nei tų, kurie norėtų likti ES, atitinkamai 43 ir 42 proc.

„Brexit“ būtų pragaištingas ES

Britai perspėjami, kad nesitikėtų iš ES išeiti jau kitą dieną po referendumo.

Bruceonpolitics.com

Briuselis („Draugo“ info) – Didžiajai Britanijai pasitraukus iš Europos Sąjungos (ES), Bendrija liktų be itin svarbios, branduolinį ginklą turinčios tarptautinės veikėjos, ir tai turėtų katastrofiškų pasekmių jos pozicijoms pasaulio arenoje, sako analitikai.

„Brexit“ laikas negalėtų būti blogesnis, turint galvoje, kad ES kovoja su rimčiausia migracijos krize nuo Antrojo pasaulinio karo, o kontinente auga konflikto Artimuosiuose Rytuose kurstomo terorizmo grėsmė.

Analitikai sako, kad tokiu skilimu bloke veikiausiai nepraleistų progos pasinaudoti Rusija, kurios ryšiams su ES smarkiai pakenkė konfliktas Ukrainoje.

„Didžiosios valstybės, tokios, kaip JAV, Kinija ir Rusija, pamatys politiška ir geopolitiškai susilpnėjusią ES, jei įvyks ‘Brexit’”, – sakė Prancūzijos tarptautinių santykių instituto analitikė Vivien Pertusot.

„Tai būtų blogos žinios, kalbant

apie ES vaidmenį. ES prestižas sumenkėtų, jei blokas pirmą kartą per savo istoriją sumažėtų, – sakė Jani Emmanouilidis iš Europos politikos centro. – Kinai ir rusai gali pasinaudoti tuo ...daryti spaudimą ir toliau skaldyti”, – pridūrė jis.

Europos Vadovų Tarybos pirmininkas Donald Tusk išpėjo dėl ilgo proceso, su kuriuo tektų susidurti ES tuo atveju, jei ją paliktų Didžioji Britanija. Jei Britanija nuspręs palikti ES, prireiks iki septynerių metų abiem pusėms persvarstyti savo santykius, sakė jis. Sutartiniais įsipareigojimams tarp Londono ir bloko nutraukti reiktų mažiausiai dvejų metų.

„Kiekviena iš 27 valstybių narių bei Europos Parlamentas turėtų patvirtinti bendrus rezultatus. Tai užtruktų mažiausiai penkerius metus ir, bijau, be jokios sėkmės garantijos”, – pridūrė D. Tusk.

Dėl narystės ES registruoti rinkėjai Britanijoje balsuos birželio 23 dieną.

D. Trump susipyko su „The Washington Post“

Washingtonas (BNS) – Baltųjų rūmų šeimininku tapti siekiantis Donald Trump vėl užsipuldamas žiniasklaidą, pareiškė, kad anuliuoja „The Washington Post“ akreditaciją nušviesti jo kampanijos renginius.

„Dėl neįtikimai klaidingo nušvietimo ir pranešimų apie rekordinę D. Trump kampaniją mes anuliuojame akreditaciją apgaudinėjančiam ir nesąžiningam ‘The Washington Post’”, – paskelbė D. Trump.

Dienraštis tapo dar vienu D. Trump stovyklos taikiniu – anksčiau

jo kampanija uždraudė kelioms kitoms naujienų organizacijoms dalyvauti jo renginiuose ir spaudos konferencijose. Tarp tų žiniasklaidos priemonių yra „Buzzfeed”, „The Des Moines Register”, „The Huffington Post”, „Politico” ir „Univision”.

Nepasitenkinimą tikriausiai sukėlė „The Washington Post” straipsnis, kur cituojami D. Trump komentarai, kuriais jis po šaudynių Orlande sukritikavo Prezidento Barack Obama kovą su ekstremizmu.

Neaptikta tiesioginių Orlando žudiko ir IS ryšių

Washingtonas (ELTA) – JAV institucijos teigia neaptikusios tiesioginių ryšių tarp „Islamo valstybės“ (IS) kovotojų ir JAV Orlande mieste žudynes vykdžiusio vyro.

Tuo pačiu metu IS pakartotinai prisirišė atsakomybę, nors nepateikė jokių žymių, rodančių bendradarbiavimą su žudiku Omar Mateen.

JAV prezidentas Barack Obama ketvirtadienį vyko į Orlandą pagerbti aukų atminimo. Prezidento teigimu, toks išpuolis galėjo įvykti bet kur: „Tai skaudi ataka visiems amerikiečiams. Ypač skaudi Orlando žmonėms, tačiau, manau, visi pripažįstame, kad

tai galėjo įvykti bet kur kitur šalyje”.

Sekmadienio naktį Orlando homoseksualų klube 29-erių metų užpuoliko O. Mateen paleistos kulgos pradžudė 49 žmones ir dar 53 sužeidė – tai buvo kruviniausios šaudynės per visą šių laikų JAV istoriją. JAV alkoholio, tabako, šaunamųjų ginklų ir sprogmenų biuro duomenimis, O. Mateen teisėtai įsigijo šautuvą AR-15 ir pusiau automatinį 9 milimetrų pistoletą Floridoje, likus kelioms dienoms iki išpuolio. Ginklas AR-15 gali iššauti kulkas dideliu greičiu, jis sukurtas JAV kariuomenei ir buvo plačiai naudojamas Vietnamo kare.

VERSLO NAUJIENOS

Šešių valandų darbo diena pasiteisina

Švedijos mieste Geteborge vyksta eksperimentas: įprasta, 8 valandų darbo diena, vienuose slaugos namuose, ligoninėje, gamykloje ir technologijų naujokėje buvo sutrumpinta iki 6 valandų darbo dienos. Regis, eksperimentas pasiteisino.

„Svartedalens” slaugos namuose pamainos iki 6 val. buvo sutrumpintos 2015 m., tad dabar jau apibendrinami rezultatai, kurie rodo, kad pagerėjo slaugos namų pacientų priežiūros kokybė. Pokyčiais džiaugiasi ir visi 80 darbuotojų.

Greta įsikūrusi „Sahlgrenska” universitetinė ligoninė taip pat pernai 89 gydytojų ir medicinos seserų darbą sudalijo 6 val. pamainomis. Dėl to ligoninei teko pasamdyti 15 naujų darbuotojų. Tačiau perėjus prie 6 val. darbo dienos mažiau darbuotojų sirgo, atlikta daugiau operacijų, pacientai trumpiau laukė eilės.

„Metų metus mums buvo tvirtinama, kad 8 val. darbo diena yra optimali. Mano nuomone, reikia pabandyti dirbti kitaip. Jei nori didinti efektyvumą, verta išbandyti naujas idėjas”, – kalba Anders Hyltander, ligoninės vadovas, kuris ir pradėjo šiuos pokyčius.

Geteborge veikianti „Toyota” priklausanti gamykla panašiu ritmu dirba jau 13 metų. Nuo 2013 m. jų pėdomis pasekė ir technologijų naujokė „Brath”. Skaičiuojama, kad abiejose bendrovėse išaugo ir efektyvumas, ir pelnas.

„Darbuotojai jaučiasi geriau, jų kaita sumenko, o pasamdyti naujų darbuotojų tapo lengviau. Perdėliojus pamainas, darbuotojai greičiau atvyksta į darbą ir grįžta iš jo, geriau išnaudojama įranga. Visi laimingi”, –

kalba Martin Banck, „Toyota” gamyklos vykdytysis direktorius, kuris ir pasiūlė dirbti trumpiau.

Pasak jo, gamyklos pelnas per pastaruosius metus išaugo 25 proc.

27-erių mechanikas Martin Geborg dirbti gamykloje pradėjo prieš 8 metus ir darbo nekeitė būtent dėl trumpesnės darbo dienos.

„Draugai man pavydi. Puiku, kai darbo diena baigiasi 12 val. dienos. Kol neturėjau šeimos, leisdavau laiką gamtoje, dabar popietę skiriu mūsų mažyliui”, – džiaugiasi Geborg, kurio darbo diena prasideda 6 val. ryto.

Prieš kelerius metus įkurtoje interneto bendrovėje „Brath”, nuo pat pirmų dienų dirbama 6 valandas.

Pasak Maria Brath, verslo savininkės, tai jos įmonei suteikia konkurencinį pranašumą: dėl trumpesnės darbo dienos įmonę renkasi geresni specialistai, be to – neskuba jos palikti.

„Trumpesnė darbo diena yra puiki paskata. Mūsų darbuotojai jos neįsikeičia į didesnę atlygį kitose įmonėse”, – papildė Brath.

Tokių iniciatyvų sėkmė rodo, kad dirbant trumpiau padaroma tikrai ne mažiau.

Darbo psichologo K. Anders Ericsson atlikti tyrimai rodo, kad žmonės gali produktyviai dirbti 4–5 valandas. Dirbant ilgiau, produktyvumas krinta.

„Jei žmonės verčiami dirbti ilgiau nei 4–5 val., viskas baigiasi tuo, kad įgyjama tam tikrų blogų įpročių”, – pažymi Ericsson.

Pavyzdžiui, užuot dirbę, darbuotojai ima naršyti socialiniuose tinkluose.

Agnė Ranonytė, „Verslo žinios”

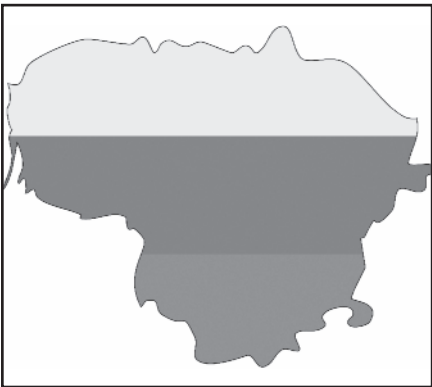
Lietuva – „Geriausių pasaulio šalių” indekse

Lietuva atsidūrė 49-oje „geriausių pasaulio šalių” indekso (The Good Country Index) vietoje. Sudarant šį indeksą vertinamas šalies indėlis į planetos ir žmonijos gerovę.

Latvija yra 40-oje, o Estija – 39-oje vietoje.

Sudarant šį indeksą vertinamos septynios sritys: kultūra (indėlis į kultūrą per kūrybinių prekių paslaugų eksportą, dalyvavimas UNESCO darbe, vizų apribojimai ir spaudos laisvė), ekonominis klestėjimas ir lygybė (prekių mainų atvirumo lygis, šalies išlaidos tiesioginėms užsienio investicijoms ir vystomosios pagalbos mastas), poveikis aplinkai ir klimatui (ekologinis pėdsakas, miškų atkūrimas, kenksmingų pesticidų eksportas, anglies dvideginio išmetimas ir aplinkai kenksmingų medžiagų naudojimas), mokslas ir technologijos, sveikata ir gerovė, pasaulis ir saugumas ir indėlis į pasaulio tvarką.

Kiekvienoje kategorijoje šalis vertinama pagal penkis kriterijus re-

Lietuva užima 49-tą vietą „geriausių pasaulio šalių” indekse.

miantis Jungtinių Tautų statistika nuo 2011 metų.

Indekso pirmoje vietoje atsidūrė Šveicarija, po kurios seka Danija, Nyderlandai, Didžioji Britanija, Vokietija, Suomija, Kanada, Prancūzija, Austrija, Naujoji Zelandija. Jungtinėse Valstijose yra 21-oje, o Rusija – 72-oje vietoje.

ELTA

Euro ir kitų valiutų santykiai (2016 metų birželio 15 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,89 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,65 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,69 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,27 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,63 €

Lietuva derasi su JAV dėl produktų eksporto

Ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius priėmė bendradarbiavimo galimybių aptarti į Vilnių atvykusį Jungtinių Amerikos Valstijų žemės ūkio sekretoriaus pavaduotoją Michael Scuse.

Pokalbyje aptarti žemės ūkio ir maisto produktų prekyba su Jungtinėmis Valstijomis, rengiamo Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės (angl. TTIP) susitarimo tarp Europos Sąjungos ir JAV būsima nauda, bendresni ekonomikos klausimai ir verslo pritraukimo į Lietuvą galimybės.

„Susitikime su aukštu JAV pareigūnu aptarėme ne tik prekybą pieno ir mėsos gaminiais, bet kalbėjome ir apie eksporto leidimus kviečiams ir kiaušinių produktams”, – teigia premjeras. Artimiausiu metu laukiama JAV Maisto saugos ir kontrolės tarnybos (FSIS) pareigūnų apsilankymo Lietuvoje sprendžiant šį klausimą.

Lietuviškų žemės ūkio ir maisto produktų eksportas į JAV 2015 m. sudarė 46 mln. eurų, tačiau pastebimas reikšmingas eksporto apimčių augimas: 2014 m. išaugo 62 proc., 2015 m. – 50,2 proc. Praėjusių metų lapkritį leidimus vežti mėsą į JAV gavo 9 Lietuvos bendrovės,

Michael Scuse Vilniuje paragavo lietuviškų braškių. Zum.lrv.lt nuotr.

šiuo metu bandančios įsitvirtinti JAV rinkoje, kai kurios iš jų yra išsiuntusios bandomąsias gaminių partijas.

„Jau dabar visų lietuviškos kilmės prekių eksportas į JAV yra 3 kartus didesnis nei į Rusiją. Pasirašius laisvosios prekybos sutartį, vadinamąjį TTIP susitarimą, ir pašalinus kai kurias kliūtis mūsų eksportuotojams atsiųrtų dar platesnės galimybės”, – sako Vyriausybės vadovas. TTIP susitarimas būtų ypač naudingas ne tik Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų eksportui, bet ir mašinų ir įrenginių bei elektronikos ir optikos prietaisų, informacinių ir ryšių technologijų, finansinių ir kitų verslo paslaugų sektoriams.

Vyriausybės info

Lietuviai laimėjo vergovės bylą

Šeši lietuviai Didžiojoje Britanijoje laimėjo istorinę bylą prieš savo buvusius darbdavius dėl išnaudojimo. Tai pirmas toks ieškinys prieš britų kompaniją.

Jungtinės Karalystės aukštojo teismo teisėjas palaikė nukentėjusių lietuvių pusę ir pripažino bendrovės „DJ Houghton” savininkus kaltais dėl neteisėtų mokesčių ėmimo, neteisėto atlyginimų užlaikymo ir nesugebėjimo užtikrinti adekvačių gyvenimo ir darbo sąlygų savo darbuotojams.

Nukentėjusieji prašė kompensacijos už sužeidimus, nesumokėtus at-

lyginimus it sveikatos bei darbo saugos pažeidimus. Jos dydis bus nustatytas vėliau.

„Tai yra pirmas kartas, kai Aukštasis teismas nusprendė nukentėjusiųjų prekybos žmonėmis byloje naudai prieš Britanijos kompaniją, – sakė lietuvių atstovė Shanta Martin. – Tai labai svarbus žingsnis link tinkamos kompensacijos mūsų klientams, ir šis atvejis turėtų būti perspėjimas visoms Britanijos kompanijomis, kad jos turi atsakyti šiuolaikinės vergovės savo veikloje, kurią vykdo JK ar kitur.”

BNS

Vokietija perspėjo dėl „Brexit”

Vokietijos finansų ministras Wolfgang Schaeuble perspėjo Didžiąją Britaniją nesitikėti tokios pačios prieigos prie Europos Sąjungos (ES) vieningos rinkos, kokią turi ES nepriklausančios Norvegija ir Šveicarija, jeigu britai nubalsuos už pasitraukimą iš ES. „Tam reikės laikytis taisyklių klubo, iš kurio jie nori išstoti”, – sakė ministras.

Jeigu britai birželio 23 d. vyksiančio referendumo metu balsuos už šalies išstojimą iš ES, šalis atsidurs už ES vieningos rinkos durų, pabrėžė

Vokietijos finansų ministras.

„Jeigu lieka, tai lieka. O jeigu išstoja, vadinasi išstoja”, – pabrėžė W. Schaeuble.

O jeigu Britanijos išstojimo pavyktų išvengti, „mes turėtume tai vertinti kaip perspėjimą ir ženklą, jog negalime visko daryti taip pat, kaip darėm”.

Jis pridūrė, kad net jei britai ir pasitrauks, Europa galiausiai „išgyvens ir be Britanijos”.

Bzn.start.it

„Walmart Canada” nebepriims „Visa” kortelių

Kanados mažmenininkė nebepriims „Visa” kortelių po to, kai jai nepavyko susitarti su kreditinių kortelių bendrove.

Mokesčiai už „Visa” kortelės aptarnavimą išlieka nepriimtinais dideli, teigia mažmenininkė savo pareiškime.

Klientai negalės naudotis šiomis kortelėmis „Thunder Bay” parduotuvėje nuo liepos 18 dienos, laipsniškai toks sprendimas įsigalios kitose šalies teritorijose.

„Visa” apkaltino „Walmart” finansinius interesus iškeliant aukščiau

klientų interesų.

„Walmart” priėmė tokį sprendimą, nors „Visa” siūlo vieną žemiausių įkainių, taikomų šalies mažmenininkėms”, – sakė „Visa” atstovas.

Bendras mokestis už kredito kortelių naudojimą, taikomas mažmenininkams, paprastai siekia 1-2,5 proc. pardavimo kainos. „Visa” ir „Mastercard” mokesčiai paprastai skiriasi nuo naudojamos kortelės tipo, tuo tarpu „American Express” paprastai taiko fiksuotą mokestį.

„Verslo žinios”

PO DIEVO SPARNU

Skulptorius Adolfas Teresius

Angelai

Asmeninio albumo nuotraukos

Šv. Rokas

Vaikų angelas

Skulptorius **Adolfas Teresius** ir pasauliui nešami jo vilties ženklai

Vieno žymiausių Lietuvos skulptorių Adolfo Teresiaus kūryba prasidėjo gelbėjant nuo sunaikinimo kryžius, koplytėles. Sovietmečiu, kai tris kartus buvo visiškai sunaikintas Kryžių kalnas, menininkui su bičiuliais teko naktimis atkurti kryžius, juos gelbėti ir vėl prikelti Lietuvių tautos šventovę. Dainavos stovyklą puošia šio menininko rūpintojėlis, Berčiūnų stovyklavietė – Kryžiaus kelio stotys. Šio menininko darbai įprasmina ir Sibiro tremtinių ašaras tolimose, lietuviui svetimose žemėse. Pats įspūdingiausias darbas – Kristus surištomis rankomis. Jo veide atsispindi lietuvių tremtinių Sibiro golgotos, jų auka už mūsų laisvę.

Kryžiai, koplytstulpiai, stogastulpiai, medžiuose kabinamos koplytėlės, kamerinės sakraliosios bei pasaulietinės skulptūrėlės, – jų sukurta gausybė. Jos puošia ne tik Lietuvos šventorius, sodybas, kryžkeles, parkus, Kryžių kalną, bet ir kitus kraštus.

– Kaip prasidėjo Jūsų tikėjimo kelionė?

– Augau su dviem metais vyresne seserimi, tad mama mus beveik kasdien, suguldžiusi į medinį vežimėlį, veždavosi į Kelmės bažnyčią, esančią už 5 kilometrų. Nors ir tėvelis be poterių nenueidavo gulėti, tačiau mamos įtaka buvo kur kas stipresnė. Jos šeimoje buvo išvežtų į Sibirą, dalyvavusių P. Plechavičiaus armijoje, todėl giminės suėjimai niekuomet neapsieidavo be dainų, pasakojimų apie išgyvenimus tremtyje bei visuomet juntamą pasipriešinimo, nesuitaikymo dviasią. Tad mano vaikystės prisiminimuose Bažnyčia ir rezistencija visada ėjo šalia ir buvo tvirtai tarpusavyje suaugusios.

– Kas sovietmečiu Jus traukė Katalikų Bažnyčioje? Ką ten rasdavote?

– Disidentų Mečislovo Jurevičiaus dėka Kelmėje prasidėjo Eucharistijos bičiulių veikla – buvo rengiamos rekolekcijos, susitikimai su kitų parapijų jaunimu, išvykos ir pažintys su įdomiomis asmenybėmis, kunigais ir vienuolėmis, kurie su džiaugsmu ir giliu išmanymu dalijosi savo tikėjimo bei gyvenimo patirtimi. M. Jurevičius turėjo išskirtinį pedagogo talentą, mokėjo sudominti, patraukti, uždegti veiklai, ir visi šie dalykai plėtė mūsų akiratį bei stiprino kasdienybėje. Tuomet net įžeidinėjimai mokykloje buvo ne tokie skausmingi, mat žinojau, kad esu ne vienas. Gyvenimas mokykloje buvo vienoks, o už jos ribų – visai kitoks. Matyt, dėl namų aplinkos, mamos gyvenimo bei tikėjimo pamokų, įdomių susitikimų bažnyčioje bei kelionių tas popamokinis gyvenimas atrodė daug vertingesnis. Žinoma, įtampa kasdienybėje buvo juntama, nuolatos kažką iš to rato suimdavo, nuteisdavo, net ir M. Jurevičiui kliuvo, ta-

čiau jau tuomet žinojau, kurioje pusėje esu.

Pamenu ir religines eisenas iš Kelmės per Tytuvėnus į Šiluvą. Kai saugumas, norėdamas šias eisenas sustabdyti, Šiluvą paskelbė draudžiama kaulių maro užkrato teritorija, tuomet maldininkai nuo Telšių, Klaipėdos, Šiaulių rinkosi mūsų namuose. Nors buvome gąsdinami, namus net apsupo, tačiau jaunimas nebūtų jaunimas – kas norėjo, tas prasibrovė. Juk jaunam žmogui draudimai, pasipriešinimas, adrenalinas tik dar labiau kaitina kraują... Iki mokyklos baigimo mūsų namuose tris kartus buvo atliekamos kratos, visos dėl mano sesers Reginos, kuri jau tuo metu aktyviai talkino pogrindžio spaudai.

– O kada pradėjote drožinėti?

– Aštuntoje klasėje per vieną iš kelionių su Eucharistijos bičiuliais Telšiuose susipažinau su šviešaus atminimo vargonininku Alvydu Šeduikiu. Tai jis man padovanojo pirmuosius kaltelius ir taip pastūmėjo į drožybą, paaiškinęs, kad labai daug galima padaryti per kultūrą, meną.

Vienas svarbiausių įvykių, nulėmusių mano pasirinkimą, atsitiko 1975 metais. Tuomet sovietų valdžia trečią kartą visiškai sunaikino Kryžių kalną. Pamenu, kai atvykome, kalnas dar rūko, visur mėtėsi sulaužytos kryžių dalys ir nuodėguliai. Po paros ar dviejų šiauliečiai su M. Jurevičiumi priekyje suorganizavo talką, ir naktį mes iš nesudegusių kryžių dalių pastatėme naujus. Vieni tuo metu stovėjo žvalgyboje, kiti darbavosi kirviais... Sunku įvardinti šią patirtį. Tai nebuvo malda ar kokia religinė apeiga, labiau kultūrinė rezistencija, stengiantis išsaugoti tai, kas brangu, kas trukdo tarybinei santvarkai. Mane, jauną žmogų, labai stipriai paveikė tie kryžių griovimai. Aš nejučia daręs kažką bloga, todėl šie brutalūs veiksmai man žadino norą daryti dar daugiau. Žinoma, kai ką ir išgąsdindavo, įbaugindavo, – toks buvo laikas...

– Teko girdėti, kad Dainavos stovykloje stovi Jūsų rūpintojėlis?

– Atėjus nepriklausomybei vienas iš gražiausių man tekusių darbų buvo Berčiūnai. Mes atsiėmėme prie Panevėžio buvusią ateitininkų stovyklą. Pasiūliau ten padaryti Kryžiaus kelio stotis, ir jos buvo pašventintos kartu su bažnyčios kertiniu akmeniu. Susipažinau su gražia Polikaičių šeima, ir jiems kilo mintis pasikviesti perrestauruoti Kryžių kalnelį Dainavoje. Netikėtai vienose dirbtuvėse pamatėme didžiulį ažuolą. Pasakiau: „Koks išeitų rūpintojėlis iš jo!“ Tais metais nerestauravau Kryžių kalnelio, o drožiau rūpintojėlį. Štai jis ir puošia Dainavą, pasitinka atvykstančius stovyklautojus.

– Kartu su kunigu Rimanu Gudeliu Jums teko prisidėti prie Irkutsko, Krasnojarsko, Buriatijos tremtinių kapelių sutvarkymo, ten stovi Jūsų išdrožti kryžiai, Jėzus Nazaretis surištomis rankomis. Kokia buvo jūsų patiris prisilietus prie mūsų tautos tragedijos?

– Tose vietose, kur gyveno ištremtieji, buvau pirmą kartą. Mums neįmanoma susidaryti to vaizdo, kuris buvo trėmimų metu. Buvo didžiuliai miškai, neapgyventos teritorijos. Žmonės vežė sunaikinimui, bet jie taip pat kūrė civilizaciją. Buvo pirmieji žingsniai, žmonės buvo priversti gyventi, juos varė į darbus, jie tiesė kelius, tiltus. O tuometiniam Lietuvos inteligentui ar darbščiam kaimo ūkininkui turėjo būti labai baisu. Svetimas kraštas, kalbos nemokėjimas, neišpasakytai šaltos žiemos. Aš prisidėjau prie lietuvių atminimo savo darbais. Mūsų tolimiausias taškas buvo Buriatija. Važiavome per kaimo kapinaites ir vien tiktai šventinome.

Lietuvai reikėtų labiau prisidėti. Gražus tas jaunimo nuvažiavimas į Rusiją, bet teko matyti, kaip jaunimas iš „Misija Sibiras“ tik iškirto krūmus, pagiedojo himną ir su vėliava praėjo, tik tiek. Kun. Rimanui Gudeliui rūpi įamžinti, rimtesnį ženklą palikti, kad čia ilsisi lietuvių palaikai. Juk tiek tautos yra ten sugulę.

Praėjusiais metais gyvenau pas vokiečių kilmės vyskupą Josephą Vertą. Jis puikiai kalba lietuviškai, nes Kaune yra baigęs seminariją. Aš ten kartu ir valgydavau, tai vienas lenkas mane paragino su vyskupu kalbėti lietuviškai. Jam ta Lietuva – kaip svajonių žemė. Keista, juk viskas čia pastatyta už vokiečių aukotojų pinigų. Matyt, kad savo pašaukimą galėjo įgyvendinti iki galo, pasiruošti savo misijai, jis visiems patarnautojams pasakoja apie Lietuvą kaip apie legendų šalį.

Artėja Lietuvos valstybingumo 100 metų jubiliejus. Savęs klausiu, kaip galiu prisidėti prie šios šventės kaip žmogus, patriotas... Man kažkoks mažas koplytstulpis pakelė ar Sibiro kapavietėse išdrožti kryžiai yra toks sąžinės apraminimas, kad aš nors maža dalele prisidėjau, atidaviau skolą Lietuvai.

Kažkas gali su Lietuvos vardu šokti balete, kažkas žaidynėse dalyvauti, o kažkas – Sibire padaryti Jėzų Nazaretį tremtiniais atminti.

Kalbėjosi **Renata Žiūkaitė**

MANO VIRTUVĖ

Paprasti nepaprasti pietūs

Nedaug reikia, kad įprasti produktai virstų nebūdingais, nenusibodusiais patiekalais – tik šiek tiek fantazijos ir žaismės.

Gaivūs agurkai

Reikės:

2 ilgavaisių agurkų
druskos, pipirų

Įdarui:

50 g (apie 2 oz) pelėsinio sūrio
100 g (3,5 oz) grietinės sūrio (tokio kaip „Philadelphia“ ar „Mascarpone“)
3 šaukštai grietinės
1 šaukštas smulkinto poro česnako skiltelės
70 g (3 oz) smulkintų graikinių riešutų
2 šaukštai saulėgrąžų petražolių
druskos, pipirų

Agurkus nuplauti, nušluostyti ir skustuku nuskusti žievę. Supjaustyti stambiais griežinėliais ir juos išskobti, t. y. padaryti „dubenėlius“. Pabarstyti druska, pipirais.

Mėlynąjį sūrį sutrupinti, sumaišyti su grietinės sūriu, grietine, smulkintais porais, smulkiai kapota česnako skiltele, kapotais riešutais ir saulėgrąžomis (saulėgrąžas visuo-

met reiktų pakepinti sausoje keptuvėje, kad jos truputį apskrustų). Visa tai pagardinti druska, pipirais, gerai išmaišyti ir gauta mase įdaryti agurkų „dubenėlius“. Papuošti smulkintomis petražolėmis.

Bulvių „lapeliai“

Man atrodo, kad šis receptas turėtų patikti vaikams. Ypatingai skanu naudojant šviežias bulves.

Reikės:

bulvių,
krapų šakelių,
druskos
aliejaus

Bulves nulupti, apipjaustyti išilgai, kad bulvė gerai stovėtų ant pjaus-

tyti bulvę labai plonais griežinėliais – „lapeliais“.

Ant vieno griežinėlio dėti krapo šakelę ir ją uždengti kitu griežinėliu. Taip paruošti visas supjaustytas bulves. Ant lentos sudėti „lapelius“ vieną šalia kito, uždengti popieriniu rankšluosčiu ir trumpam paslėgti, kad griežinėliai suliptų.

Gražiai išdėlioti bulvių „lapelius“ kepimo skardoje, patepti juos aliejumi, padruskinti ir kepti 160°C (320°F) karštumo orkaitėje apie 8 minutes.

Kad greitai neatvėstų, iškeptus „lapelius“ perdėti į iš anksto įkaitintą keptuvę.

Kepta višta

Reikės:

vištos
2 šaukštų sojos padažo
2 šaukštų „Dijon“ garstyčių
1/2 puodelio abrikosų džemo
druskos, pipirų

Orkaitę įkaitinti iki 180°C (350°F). Sojos padažą, garstyčias ir džemą išmaišyti iki vientisos masės.

Vištą ištrinti druska ir pipirais (neužmirštant vidaus) ir kepti orkaitėje, kol lengvai apskrus. Tada ištraukti, aptepti paruoštu mišiniu, ir kišti atgal į orkaitę, kad pilnai iškeptų.

Taip iškepta višta yra puikaus skonio ir turi nuostabią traškią plutelę.

Skanaus!
Jūsų **Indrė**

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

PARDUODA

Lietuvoje, netoli Zarasų, prie Duburio
ežero, parduodamas 6.4 ha žemės
sklypas. Kaina 40 000 eurų.
Tel. 370 6103-9960 (Vida)

ĮVAIRŲS

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu kartu. Gali pakeisti ilgesniam laikui, išleisti atostogų. Patirtis, anglų kalba.
Tel. 773-681-2957.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**

■ Vyras ieško nebrangiai išsinuomoti studiją ar vieno miegamojo butą Lemont, IL. **Tel. 708-220-3202**
■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo pakeitimų penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais. Legalūs dokumentai, vairuoja, patirtis, rekomendacijos. **Tel. 708-465-6854.**

■ Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasižventusi ligonių ir senų žmonių priežiūra, turi automobilį, legali, ieško darbo. Gali dirbti Čikagoje ir jos priemiesčiuose. **Tel. 773-330-0092.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo savaitgaliais. Vairuoja. **Tel. 312-937-1636.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. 15 metų darbo patirtis, kalba angliškai, nevairuoja. **Tel. 872-218-0098.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu rusų ar lietuvių šeimoje. Didelė patirtis. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-640-3559.**

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo pakeitimų savaitės bėgyje. **Tel. 773-786-7078.**

Remkime
Draugo fondą
www.draugofondas.org

Česlovo Senkevičiaus
vedamųjų rinkinys

„DVYLIKA METŲ“

Gerą vedamąjį parašyti yra nelengva. Turiningus, apmąstytus, gražia kalba parašytus vedamuosius sukurti gali tik retas talentas. Toks talentas yra Česlovas Senkevičius, per ketvirtį amžiaus „Tėviškės žiburiams“ parašęs daugiau kaip 1 200 vedamųjų.

Pirmoji Č. Senkevičiaus vedamųjų rinktinė „Penki taškai...“ pasirodė 2004 metais. Geriausi pastarųjų dvylikos metų vedamieji sugulė į knygą „Dvylika metų“ – kiekvieniems metams autorius atrinko po šešis straipsnius. Knygą išleido Pasvalio Mariaus Katiliškio biblioteka ir leidykla „Naujasis lankas“. Pasvalys – Česlovo Senkevičiaus gimtinė. Autorius nebijo kandaus žodžio, bet juk tokie ir turėtų būti vedamieji – taiklūs ir kartais kandūs.

Rinktinę „Dvylika metų“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje.
Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc.,
persiuntimas paštu – 5 dol.) Teiraukitės tel. 773-585-9500.

JAV lietuvis Antanas Šalna (1894–1971)

– pirmasis Lietuvos garbės konsulas Bostone

JUOZAS SKIRIUS

Lietuvos edukologijos universiteto profesorius

Prieš 45 metus, 1971 m. birželio 19 d., lietuvių išeiviją sukrėtė skaudi žinia – Anapilin išėjo aktyvus visuomenininkas, puikus teisininkas ir Lietuvos diplomatinės tarnybos narys advokatas Antanas Osvaldas Šalna (Antony Shallna), kuris nuo 1939 m. birželio 15 d. Lietuvos valdžios buvo oficialiai paskirtas Lietuvos garbės konsulu Bostone.

Retas šiandieninės Lietuvos gyventojas, išeivijos lietuvis ir net profesionalus istorikas galėtų apie jį nors trumpai papasakoti, manau, daugumai ši pavardė iš viso yra girdima pirmą kartą. Tokia istorijos mokslo dalia – kartkartėmis iš praeities prikelti nepelnytai užmirštus veikėjus, kurių nuopelnai Lietuvai, jos visuomenei yra neabejotinai reikšmingi. Vienas iš tokių yra Antanas Osvaldas Šalna.

Būsimasis Lietuvos diplomatinės tarnybos darbuotojas gimė 1894 m. vasario 28 d. išeivių iš Lietuvos (Suvalkijos) Antano ir Onos, mergautine pavarde Vasiliauskaitė, šeimoje Scrantone Pennsylvanijoje. Tėvas (diplomato prisiminimais) į JAV, Oklahomą, atvyko 1889 m. pradžioje, vėliau apsigyveno Scrantone. Nepaisant sunkių gyvenimo sąlygų bei menko uždarbio, jis savo vaikus stengėsi leisti į mokslus. Tėvas Lietuvoje buvo baigęs pradinę mokyklą ir Vilniuje lankęs technikos mokyklą, kurios, deja, nebaigė. Atvykusiam į JAV techninės žinios labai pravertė – tapo angliakasių įrankių specialistu. Nors jam teko dirbti ilgas valandas, bet surasdavo laiko lietuviškam visuomenės gyvenimui – darbavosi Susivienijimo lietuvių Amerikoje (SLA) kuopose ir savo sūnų Antaną vedėsi į susirinkimus, kitus lietuviškus renginius; bendravo su to meto žymesniais lietuvių veikėjais – Jonu Šliūpu, Karoliu Račkausku, kunigu Demskiū, vienu iš SLA įkūrėjų Pijumi Pe-secku ir kt. Be to, tėvas mylėjo rašytą žodį – buvo sukaupęs nemažai lietuviškų knygų, prenumeravo periodinį leidinį Laisvoji Mintis. Tokioje aplinkoje jaunas Antanas formavosi kaip lietuvis, kaip JAV lietuvių bendruomenės narys.

1912 m. Scrantone Antanas baigė vidurinę mokyklą. Mokymosi laikotarpiu jis pasižymėjo kaip aktyvus sportininkas (lengvoji atletika, futbolas, beisbolas), buvo net lengvaatlečių kapitonas; aktyviai reikėsi mokyklos spaudoje. Mokėsi gerai, buvo net išrinktas klasės seniūnu (tai buvo retas įvykis, kai naujųjų ateivių vaikui patikimos tokios pareigos). 1916 m. bakalauro laipsniu baigė Cornell universitetą (Ithaca, New York). Po to stojo į Cornell teisės mokyklą, bet studijas atidėjo, nes išėjo tarnauti į JAV armiją, iš kurios grįžo gavęs leitenanto laipsnį. Prieš grįždamas toliau studijuoti teisės, A. Šalna gavo stipendiją ruoštis diplomatinei tarnybai Georgetown universiteto Užsienio tarnybos mokykloje Washingtone. Ten jis mokėsi rusų kalbos, Rusijos istorijos. Kai JAV atsisakė pripažinti Tarybų Rusiją, studijas teko nutraukti, tačiau tame pačiame universitete 1921 m. jis baigė teisės mokslus. Trumpai padirbėjęs, tų pačių metų pabaigoje persikėlė į Bostoną, kuris tapo jo likusio gyvenimo miestu. Jam pavyko įsidarbinti garsaus advokato F.W. Mansfield, JAV valstybės išdininko, o vėliau Bostono mero, kontoroje. 1922 m. Antanas vedė išeivę iš Lietuvos advokatę Zuzaną Puišytę ir pradėjo kartu bendrą advokatų verslą. Dirbdamas advokatu plačiai išitraukė į įvairių organizacijų veiklą. Jis buvo išrinktas Cambridge Bar Association prezidentu, Middlesex County Bar Association sekretoriumi, Law Society of Massachusetts vice prezidentu; kaip narys priklausė Unlawful Practice of the Law Committee of the Boston Bar Association, Executive Committee of the Massachusetts Trial Lawyers Association ir Sesquicentennial Committee of the American Bar Association bei dviems Federal Bar Association komitetams. Įdomu pažymėti, kad A. Šalna, kaip Massachusettso valstijos Teisininkų draugijos vicepirmininkas, 1932 m. dalyvavo tarptautinės teisės kongrese Hagoje, kur susipažino su Lietuvos atstovais Vaclovu Sidzikausku ir prof. Mykolu Riomeriu, kurie

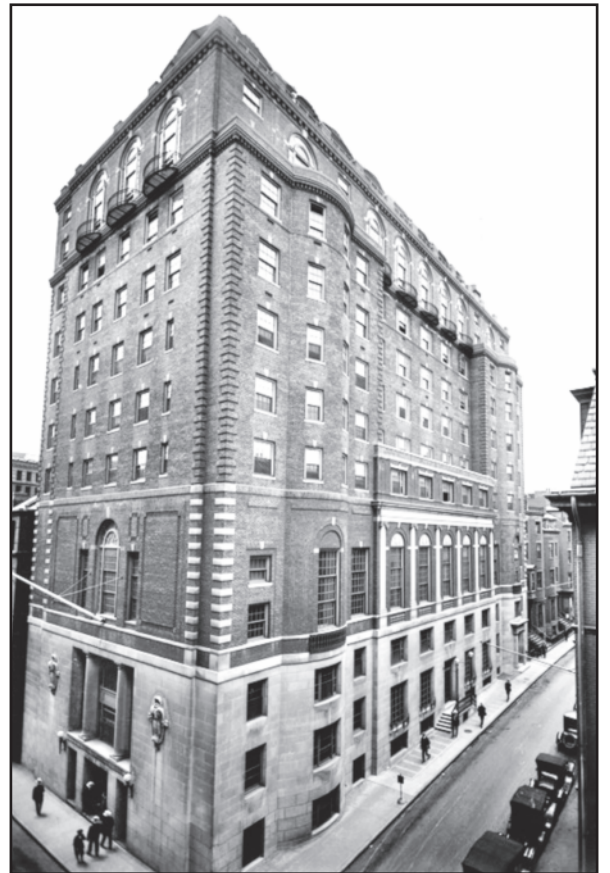

Antanas Šalna.

tada ten buvo Klaipėdos reikalais. Be to, aktyviai dalyvavo įvairiose visuomeninėse organizacijose: buvo išrinktas Cornell Club of New England prezidentu, Robert Recreation Center of the Boston YMCA prezidentu, Baltic American Society of New England pirmuoju prezidentu, Advisory Board of the International Institute of Boston prezidentu, Cambridge Taxpayers Association viceprezidentu, buvo daugelio kitų organizacijų narys. Buvo Suffolko rajono aukštesniojo teismo teisėjas, Pietų Bostono taupomojo banko patikėtinis, Imigracijos apeliacinės komisijos Washingtone advokatas. Nuo 1923 m. kelių lietuvių šalpos organizacijų advokatas, o nuo 1936 m. – SLA Įstatų komisijos pirmininkas. Lietuviškais reikalais su paskaitomis važinėjo po JAV ir plačiai rašė į amerikietišką spaudą, garsindamas Lietuvos vardą Amerikoje; pasižymėjo veiklumu tarp išeivių, remiant Lietuvos interesus Vilniaus krašte ir stiprinant lietuviškas pozicijas Klaipėdoje.

A. Šalna buvo aktyvus JAV Respublikonų partijos narys, priklausė Board of Directors of Suffolk Country Republican Club. Jam teko plačiai reikštis įvairiais JAV politinio gyvenimo momentais. Pavyzdžiui, renkant JAV prezidentu D. Eisenhower, A. Šalna vadovavo Respublikonų partijos rinkimų komiteto lietuviškajam sektoriui Massachusettso valstijoje. Taigi jis buvo žinomas ne tik lietuvių išeivių, bet ir gana plačiai Massachusettso valstijos angliškios visuomenės. A. Šalnos aktyvumas bei autoritetas tarp amerikiečių buvo pastebėtas prieškarinio Lietuvos diplomatų Amerikoje. Ir kai atsirado galimybė steigti Lietuvos garbės konsulatą JAV, jis buvo vienas iš pirmųjų pasirinktas į garbės konsulus.

Bostone nuo seno gyveno nemaža lietuvių bendruomenė – XX a. 4-ajame dešimtmetyje lietuvių buvo priskaičiuojama 12-13 tūkstančių. Čia veikė įvairios lietuviškos organizacijos, draugijos ir klubai; buvo leidžiami lietuviški laikraščiai – *Darbininkas*, *Tėvynė*, *Keleivis* ir kt. Mūsų tautiečiai turėjo net tris lietuviškas radijo programas. Tokiame lietuviškame centre milijoniniame JAV mieste-uoste turėti savo atstovą Lietuvos vyriausybei, galvojant apie prekybos plėtimą ateityje, buvo naudinga. Naujai atvykęs Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Jonas Budrys 1937 metais lankėsi Bostone, kur jam lietuviškai surengė iškilmingą sutikimą. O advokatas A. Šalna konsului suorganizavo susitikimus su Bostono valdžios ir demokratų bei respublikonų partijų vadovybe. Tai J. Budriui padarė įspūdį, ir jis paklausė A. Šalnos, ar nesutiktų, jeigu būtų galimybė, tapti Lietuvos garbės konsulu Massachusettso valstijoje. Kai advokatas pasidomėjo, kokios tai bus pareigos, J. Budrys paaiškino ir dar pridėjo: „darbo iki valiai, bet at-

Bostono „City Club“.

lyginimo – nei cento”. A. Šalna nusišypsojo, bet sutikimą davė. Generalinis konsulas J. Budrys garbės konsulato klausimą tuoju pat išskėlė savo vadovybei Washingtone ir Lietuvos užsienio reikalų ministerijai. Ir kitais metais Lietuvos valdžia nusprendė pirmiausia kurti garbės konsulatą Los Angeles ir Bostone, o kandidatais numatė dr. Julijų Bielskį ir advokatą A. Šalną. Lietuvos prezidentas Antanas Smetona 1939 m. birželio 15 d. abu asmenis oficialiai paskyrė garbės konsulais, o JAV prezidentas F. D. Roosevelt rugpjūčio 7 d. pritarė paskyrimui. JAV lietuvių spauda rašė: „Mums teko patirti, kad šiomis dienomis adv. Antanas Šalna buvo paskirtas Lietuvos garbės konsulu Bostone. Garbės konsulas tiesioginio atlyginimo iš Lietuvos valdžios negauna, bet gauna valstybės vėliavą, antspaudą ir teisę atstovauti Lietuvos piliečių reikalus”. Apie paskyrimą daug rašė ne tik lietuvių, bet ir angliška Bostono spauda. Konsulato oficialus atidarymas buvo numatytas gruodžio 3 d. A. ir Z. Šalną kontoros patalpose (366 West Broadway, So. Boston). Tai labai sujudino vietos lietuvių organizacijas – jos nusprendė iškilmingai atžymėti Lietuvos garbės konsulato įkūrimą ir tuo pačiu dar kartą pagarsinti Lietuvos vardą. Lietuvių organizacijų atstovai lapkričio 9 d. sudarė šventinį organizacinį komitetą, numatė iškilmingą pokylį Boston City Club patalpose. Konsulato atidarymo dieną susirinko didžiulė Bostono gyventojų minia, grojo orkestras, atžygiavo Amerikos legiono Dariaus-Girėno posto karo veteranai su Lietuvos ir JAV vėliavomis. Aktyviai dalyvavo žydų, kilusių iš Lietuvos, atstovai. Į konsulato atidarymą atvykęs generalinis konsulas J. Budrys pasakė kalbą, kurioje priminė ir tai, jog garbės konsulas „atstovauja visą valstybę, todėl privalo būti visiems vienodai lygus ir prieinamas”. A. Šalna davė pasižadėjimą garbingai eiti patikėtas pareigas; jis prie konsulato išskėlė Lietuvos vėliavą. Orkestras grojo Lietuvos ir JAV himnus. Visi susirinkusieji sveikino pirmąjį Lietuvos garbės konsulą. Visos išskilmės gatvėje ir konsulato viduje buvo nufilmuotos. Vakare įvyko gausus pokylis, kuriame dalyvavo 450 žmonių, tarp jų – Bostono valdžios ir teismo, vietinių latvių ir estų, kurie neturėjo savo konsulo, atstovai; pagrindinių lietuvių ir žydų, kilusių iš Lietuvos, organizacijų nariai. Vakara papuošė graži muzikinė programa, paįvairinta sveikinimo kalbomis bei perskaitytomis Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovų Amerikoje sveikinimo telegramomis. Tokiu būdu Bostone atsirado dar vienas, po Washingtono, New Yorko, Čikagos ir Los Angeles, Lietuvos valdžios centras, kuris vėliau, kai Lietuva bus bolševikų okupuota, taps nepriklausomos valstybės vilties žiburėliu.

PAS MUS
IR
APLINK MUS

■ **LDM galerijoje „Siela“ (14911 127th St., Lemont, IL 60439), iki rugsėjo 24 d. veiks paroda „Žmonės“.** Parodoje bus eksponuojami tapybos, grafikos, ir keramikos darbai iš Lietuvos dailės muziejaus saugyklų. Visi kviečiami apsilankyti!

■ **Birželio 18 d., šeštadienį, 2 val. p. p. Mendon Ports parke (95 Douglas Rd., Honeoye Falls, NY 14472) West lodge vyks Joninių šventė.** Skambės muzika ir bus šokiai. Siūloma apsirengti baltai ir atsinešti užkandžių!

■ **Birželio 18 d., šeštadienį, 5 val. p. p. Estų namuose (4 Cross St. & Veterans Hwy., Jackson NJ 08527) vyks Joninių mugė ir du šventiniai koncertai.** Visus prekeivius kviečiame dalyvauti ir užsisakyti vietas el. pašu: lietuviskabendrija@yahoo.com arba tel. 732-267-4344 (Livita).

■ **Beverly Shores Lietuvių klubas kviečia į tradicinę „kugelinę“, kuri vyks birželio 19 d., 2 val. p. p. (po 1 val. Mišių) šv. Onos bažnyčios kiemelyje (433 E. Golf Wood Rd., Beverly Shores, IN 46304).** Tuo pačiu paminėsime ir Tėvo dieną. Salotų ir saldumynų stalas suneštinis. Daugiau informacijos tel. 219-512-3493 (klubo pirm. Rūta Sidabrienė).

■ **Birželio 19 d., sekmadienį, 7 val. v. LDM galerijoje „Siela“ (14911, 127th St. Lemont, IL 60439), vyks Jurgio Didžiulio koncertas.** Skambės naujausia kūryba ir senosios „Inculto“ laikų dainos. Bilietai parduodami kavinėse „Senasis Vilnius“, „Rūta“, „Smilga“ arba galite užsisakyti tel. 630-291-0097 (siųsti žinutę Astai).

■ **Birželio 23 d., ketvirtadienį, 8 val. v. The Firehouse Space (246 Frost Street, Brooklyn, NY 11211) vyks šiuolaikinės muzikos kamerinio ansamblio „Transit“ koncertas „DoubleBill“, kuriame bus pristatyti lietuvių bei New Yorko kompozitoriai.** Lietuviškos dailės programoje skambės Alberto Navicko, Lukrecijos Petkutės, Ramūno Motiekaičio ir Žibuoklės Martinaitytės kūriniai. Visi labai kviečiami!

■ **Birželio 26 d., sekmadienį, po 11 val. r. šv. Mišių, Pasaulio lietuvių centre, Lemon-te vyks Lietuvių skautų kryžiaus šventinimo iškilmės.** Po iškilmių visus kviečiame į Atėitinių namus pietums (pietūs – aukla). Apie dalyvavimą iki birželio 22 d. prašome pranešti Dalei Gotceitenei tel. 630-235-2535.

DRAUGAS • 773-585-9500

G. Žickytės filmas varžysis dėl „Oskaro“

Režisierė Giedrė Žickytė David Chang/ErhuDave Studio nuotr.

Bendras Lietuvos ir Čilės kūrėjų Giedrės Žickytės ir Maite Alberdi filmas „Čia aš tik svečias“ tarptautiniame dokumentinių filmų festivalyje „Sheffield Doc/Fest“ Didžiojoje Britanijoje pelnė apdovanojimą už geriausią trumpametražį filmą ir tapo kvalifikuotas 2017-ųjų JAV Kino meno ir mokslo akademijos apdovanojimams „Oskarams“.

ELTA info

ATLANTIC ExpressCorp.

SIUNTINIAI Į VISA EUROPOS SĄJUNGA

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmenų turto perkraustymą

Asmeninės siuntos **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų **630-774-2136**

Sekite savo siuntas: AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinio Ofiso
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rita
9531 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Peblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-741-4445

Exus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-368-6676

Always with Flowers (Royal Petal Inc.)
1138 B S. State St., Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-5710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Heights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-771-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Gelos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-8622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Richtling Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7795

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

GINTARO JANUSEVIČIAUS
FORTEPIJONO REČITALIS
„The DREAMCATCHER“

Birželio 27 d., pirmadienį, 6:30 val. v.
(420 5th Ave Rm 304, New York, NY 10018)

G. Januševičius atliks programą „The Dreamcatcher“ („Sapnų gaudyklė“), kurioje skambės Beethoveno, Šopeno, Liszto, Debussy, Andrejevo, Skriabino, Rachmaninovo ir kitų kompozitorių kūriniai.

ŠOKIO TEATRAS „AURA“

Birželio 17-19 d.
Raisbeck Performance Hall
2015 Boren Avenue
Seattle, WA 98121

Daugiau apie
renginį sužinosite
internetinėje svetainėje:
seattleidf.org

Kauno šokio teatras „Aura“ – vienintelis municipalinis šio žanro teatras Lietuvoje, daugybės tarptautinių renginių dalyvis bei konkursų laureatas, pasirodys tarptautiniame šokio festivalyje „Beyond the Threshold“, The Seattle International Dance Festival.

Linksmi nusiteikę Pasaulio lietuvių bėgimo „5 už Lietuvą“ New Yorko bendruomenės dalyviai Central Parke.

„Facebook“ nuotr.

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747